

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Večja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 4.

15. aprila 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

April.

Ako ravno letos veliki četrtek na dan 1. aprila pade, in toraj nam koledarji nar imenitnejše podobe Jezusovega terpljenja in smerti pred oči stavljajo, vendar se tudi spodobi, da še tudi pogledamo podobo nekega svetnika, ki je posebno nam Slovencom jako imeniten in v veliki časti, namreč:

1. Sv. Viktorina, škofa in mučenca, kojega spomin se 1. dan aprila obhaja. Bil je rojen Gerk ter tretjega stoletja prvi škof v Ptuji med Štajerskimi Slovenci.

Mučenca in škofa nam ga tudi kažejo podobe, izmed katerih se mi nar bolj dopada, kojo „Drobtince“ l. 1848 na svojem čelu nosijo. Meč v desni roci in palmova veja v levi nas njegove kervave smerti opominjajo; škofovska obleka, palica in kapa nam ga škofa naznanujejo, nad njim pa dva angelčka krono deržita, katero je v nebesih dosegel. Milo gleda kakor skerbni učenik na mesto Ptuj, ki se pod njim na bregu Drave v rodovitni ravnini razširuje.

2. Sv. Frančišk Pavljan, redovnik. Leta svetnik je bil rojen v teržiču Pavla v Kalabrii na Neapoljskem, zatoraj se Pavljan imenuje. Ustanovil je oster miniški red, in svoje mnihe imenoval naj manjše. Ko je bil v Sicilio poklican, da bi tudi tam samostan ustanovil, ga nobeden brodnar noče brez plačila v ladjo vzeti. Svetnik pa razgerne po kratki molitvi svoj plajš po morju, se s svojim tovaršem na njega vsede ter iz Kalabrije v Sicilio srečno prepelja; zatorej se tudi včasih tako mala.

Njegovo kakor tudi njegovega reda nar imenitnejše znamenje je pa plameneča krogla, v kateri je zapisana beseda „charitas“ (ljubezen); zakaj tako se je bilo enkrat nad njegovo glavo prikazalo. Ljubezni namreč je tako rekoč njegovo serce gorelo.

Oblečen je on kakor tudi njegovi redovniki v škapulirju, plajšu in pasu iz črne volne. Umerl je 2. aprila 1507.

Veliki petek — od sv. križa.

Znamnje sv. križa v pratikah nam naznanuje, da je danes nar žalostnejši dan za kersansko katoliško cerkev, kakor tudi za vsako kerš. dušo, ki ga sploh imenujemo veliki petek. Dans se v katoliški cerkvi med drugimi sv. obredi tudi križi odgrinjajo, koji so bili tiho nedeljo zakriti, ter z nekako resnobnim glasom zapoje duhovnik vse to opravljaše: „Glejte les križa, na katerem je bil za nas razpet Zveličar sveta.“ Odgovori se mu: „Poklekni mo predenj in molimo ga.“ Potem se tudi poje ali moli od sv. Fortunata zložena hvalna pesem v čast Jezusu Kristusu, ki je na križu zovražnika zveličanja našega premagal ter pravi se: O blagi križ, med drevesmi nar imenitniši, zakaj nikjer tako žlahtno ne raste, tako žlahtno na vejah, na cvetju in na sadju. Zatoraj hočemo tudi čuti, kar se od lesa in podobe sv. križa pripoveduje. Legenda (aurea) nam tole pove:

Adam je vejico od drevesa življenja seboj iz raja ali paradiza vzel; po tem jo je njegov tretji sin Set vsadil in izrastle so tri debla, ki so se po tem zjediniše (pomen trojice). Mozes si je od ovega drevesa vlomil svojo znamenito palico. Kralj Salomon je pa dal drevo podreti, da bi ga za slop (steber) svoje palače porabil, pa je bilo vselej ali že predolgo ali pa prekratko, zatoraj ga v mostič ali berv čez potok porabijo. Le kraljica s Sabe sama je drevesa početek in pomen spoznala, toraj ni hotla po ovi bervi hoditi, zakaj popred je vedela, da bo ovo drevo Judom v pogubo. Poznej so s tega drevesa Jezusov križ naredili. Več legend je še od lesa križa najti in brati, naj se pa že kakor bodi glasijo, poglobitna misel vendar vedno ta ostane, da je križ z drevesa življenja nared. Kako lepo toraj se prilegajo temu besede, ktere katoliška cerkev v predgovoru (praefatio) sv. maše od tihe nedele kakor tudi na godove sv. križa poje: „— Kteri si zveličanje človeškega rodu na lesu križa vtemeljil, da od tod življenje izvira, od kodar je smert prišla, in da se tisti, ki je na lesu premagal, spet na lesu premaga po Kristusu Gospodu našem.“ — Na gerških podobah križa vidimo, da trami nikoli niso obrezani ali otesani, ampak se nam vselej kot še zeleno palmovo drevo pred oči stavijo. Velikokrat so otesane bruna vsaj zelene boje. Kot drevo življenja je križ Kristusa na nadgrobju sv. Elizabete viditi.

Kakor je že omenjeno, je res še več in prav lepih legend od lesa križa najti, pa da bi preobširni ne bili, je tega dosti in zdaj hočemo še oblike in podobe križa spoznati.

Nar navadniša in poglobitna oblika ali podoba križa je bila in je leta , ki ima vse štiri enako dolge rame, ter se tudi gerški križ imenuje, kader je pa navpično bruno dvakrat dalji

kot poprečno, tako se † latinski pravi, po nemškem tudi „Passionskreuz.“ Ovi križ narobe ali na glavo postavljen ! je križ sv. Petra, ki je z glavo navzdol križan bil. Na desno položen — je križ sv. Filipa apostola, zakaj tako so ga bili križali. Kader se zgornji del preč misli T, se nam kaže egiptovsk ali Antonijev križ. Naposled je tudi omeniti št. Andrejev križ X, tudi burgundski imenovan, kakor tudi še vilasti križ Y. Križanje se je le malokdaj zgodilo z vervmi, navadno pa z žebli, ki so neki leto podobo imeli 1.

Na leté skoraj omenjene križe so toraj posebno Rimljani obsojevali in pribijali svoje hudodelne sužnje, tolovaje, skrivne morivce in puntarje, med ktere so tudi Kristusa njegovi sovražniki staviti hotli.

Prašati bi se vtegnilo, katero podobo je imel križ, na kojem je Kristus visel. Križ, katerega je sv. Helena na Golgoti našla, je imel podobo latinskega; sv. cerkveni očetje, posebno sv. Avguštin le od te podobe govorijo, kakor je tudi vedno nar navadnije in občno znano bilo: po tem toraj se mora dro misliti, da je † prava podoba križa Kristusovega. Le malokdaj je Kristus na vilastem križu viditi.

Kakor je občno znano, je bil nad Jezusovim križem nadpis v gerškem, latinskem in hebrejskem jeziku pisan; zakaj sploh je bila pavada, uzrok smertne kazni napisan zgoraj na križ pribijati. Nadpis na križu Kristusovem je bil rudeče pisan. Sv. Helena ga je z orodjem križanja vred našla ter cerkvi v dar poslala, katero je v Rimu v čast sv. križu zidati dala.

Pred 4. stoletjem še ni bilo podob križanega ali razpel; samo križ je opominjal na grenko terpljenje in smert Jezusovo. Ob času sv. Pavlina Nolanca so jeli rudeče križe delati, na katerih je Kristus kot jagne stal, kar tudi sledeča pesmica ovega svetnika nam priča: St. Pavlin, op. 12.

„Sub cruce sanguinea niveo stat Christus in agno,
Agnus, ut innocua injusto datur hostia letho.“

Potem še le so začeli se križi s Kristusom prav v človeški podobi narejati, pa je bil vselej oblečen. Tudi se je pred oči stavil s 4 žreblji pribit še živ, obdan od znamenj štirih evangelistov. Njegove noge skoraj povsod na leseni podpori stojé.

Od 10. in 11. stoletja sem še le so podobarji začeli vmirajočega ali pa že mertvega, z nagnjeno glavo zobrazovati, navadno tudi oblečenega, ali pa ima velik pert okoli ledij. Podobe 16. stoletja imajo samo en žrebelj v nogah in še le ob času, ko je slavn podobar Mihel Angelo živel, so jeli ga tako malati, da ima glavo in obraz naviš obernjen in usta odperte.

Najti je tudi podob, ki nam na križu razun orodja križanja koj same roke, noge in serce Kristusa kažejo. Roke se vidijo na

koneih poprečnega bruna, noge spodej na daljem, serce pa tam, kjer se bruni križate. Nekteri križi imajo na sredi potni pert Veronike, ali pa jagne na knigi, ki ima 7 pečatov.

Podobe taljanskih umetnikov navadno tudi vse orodje terpljenja nam kažejo. Steber, na katerega je bil Kristus pri bičanju privezan, je koj pred navpičnim brunom križa, na sredi, kjer se bruni križate, ternjeva krona, nad njo nadpis. Pred stebrom je lestvica, goba in sulica v podobi št. Andrejevega križa in vervi, s kojimi je bil Kristus zvezan. Svetilnica, biči, sramotno oblačilo so na poprejšnih rečeh razvešene; bolj zadej je terst, na tleh pred stebrom so pa kocke. Na nekterih podobah je razun omenjenih reči tudi še viditi posoda s kisom ali jesihom, gorjača, klešče, sveder, kladvo in žreblji, verh križa pa petelin Petra.

Veliko pomembljive so tudi podobe, na kterih se vinska terta z grozdi in vlatje okoli križa ovijajo, — česar nam pa treba ni razjasnovati.

To od križa Jezusovega.

4. Velika noč. Vstajenje N. G. Jezusa Kristusa. Komu se pri sercu milo ne stori, spomniti se svojih otroških let, tistih nedolžnih in toraj srečnih časov, ko smo tako radi pregledovali podobe pratike, ter si tiste dali razjasnovati od svojih staršev, ali pa dedejev in babic, in dosti djanja so imeli vse razložiti in povedati, kar je otroška radovednost popraševala. Pa gotovo narajši smo pogledovali na banderco, ki veliko noč naznanuje. Nje rudeča boja nas je koj spomnila pisank in drugih radost, ki jih ovi veseli čas seboj prinese. Pa, — minulo, minulo je vse, in zdaj samo s sv. Pavlom rečemo: „Ko sem bil otrok, sem govoril po otročje, zastopil po otročje, mislil po otročje.“ I. Kor. 13, 11. — Zdaj pa tudi vemo, da velikonočna banderca kaj več pomenja, kakor tudi podobe Jezusa od smerti vstalega, kakor jih na oltarjih vgladamo; čujmo kaj? —

Kristus je le iz zapertega groba od smerti vstal, kakor je tudi skoz zaperte duri k učencom prišel. Nimajo toraj tisti umetniki prav, ki ga predstavljajo, da je iz groba vstal, ko je kamen že odvaljen, ali pa da ga angelj preč vzdigne; zakaj vera nas uči, da je Jezus iz lastne moči od mertvih ustal, in ni nikogar potreboval. Tudi ni prav, čuvaje ali vojšake spijoče malati. Ako bi bili spali, bi ne bili zamogli pričati, da je Kristus zares od smerti ustal; po tem so bili čuvaji, ki so pokopališče varovali, rimski vojšaki, vajeni ostrega vojaškega reda, ki bi se nikakor ne bili upali na straži spati in počivati. Bolje so podobe, na kterih vojšaki prestrašeni odbežijo v tem, ko Kristus od mertvih ustaja, zakaj nebeška svetloba ga obdaja, in v višem veličastvu se on kaže; kteri Jezusa tako malajo, ter mu bandero, znamenje zmage in slavja v roke dajo, ti kažejo, da sveto zgodovino prav poznajo. Zakaj on je s svojo smertjo našo smert

vničil, skoz svoje vstajenje on spet življenje popravil ter smert in pekel premagal. (Praef. pasch.) Podoba ali kip Jezusa od mrtvih ustalega se o veliki noči na oltarje postavlja, tudi jo včasih verh pridiznic ali lec zagledamo. Poglejmo jih bolj natanjko.

Kristus od smerti ustali stoji na skali — iz skale je bil grob sklesan, v ktere ga je bil položen. Skala tudi pomenja cerkev Kristusovo, ktero je bil na skalo zidal, ter obljubil jo varovati, da je nobeni viharji in sovražniki ne bojo premagali. Terna kot skala ima tudi naša vera biti, ktero je bil Jezus s svojim ustajenjem spričal. Svitlo in veličastno se nam kaže truplo našega zveličarja, rane na strani, na rokah in nogah se mu svetijo. Ustali bomo tudi mi enkrat od mrtvih, nebeško in prelepo spremenjeni bojo pravični.

Kaj bandera v levi roki pomenja, že vemo, da zmago čez njegove sovražnike, čez greh in hudiča, smert in pekel. S perstom desne roke nam kaže proti nebesom, v našo pravo domačijo, ktero nam je s sv. križem spet odperl.

Pobožne žene, ki so prišle truplo Kristusovo mazilit, vidijo v pokopališču na desni strani sedeti mladenča (angelja) z belim oblačilom ogernjenega, kakor tudi še dva druga angelja, katerih oblačila kot blisk lesketajo in vso rako razsvetijo. Ovi predmet so umetniki zobrazili, ter najo tudi viditi, kako angelj ženam platno kaže, v ktero je popred bilo truplo Jezusovo zavito.

Gotovo je, da se je Jezus narprej Mariji Magdaleni prikazal (ako ravno stara pravlica pove, da je bil že v noči k svoji materi Mariji prišel). Slavni Mihel Angelo je prikaz Mariji Magdaleni kaj lepo malal, ter za njim tudi drugi podobarji. Kristus kot vertnar napravljen, okrogel klobuk na glavi, motiko ali kramp v roci, od nenavadne svetlobe obdan pred Magdaleno stoji, ktera kleče svoje roke proti Kristusu steguje, ter za svoje znamenje pušico z mazili poleg sebe ima.

Kot simbol ali znamenje Jezusa od mrtvih ustalega vidimo včasih tudi leva ali oroslana. (Gen. 49, 9.) Lev je bil znamenje rodu Juda, Kristus, lev ovega rodu, je zmagal. In sv. Avguštín govori: „V svojem terpljenju je bil on jagne, kot lev je od mrtvih ustal.“

Pri leti priložnosti omenimo še tudi dveh učencev, ki sta v Emaus šla, kar tudi razno malano vidimo. Kristus gre v sredi med njima, ter se prav goreče z njima pogovarja. Večkrat je pa viditi, da z njima pri mizi sedi, v levi roci ima kruh, z desno ga posvečuje; na tem namreč kakor tudi na lomljenju kruha sta ga bila spoznala, ko je bil njima spred oči zginil. To se na podobah navadno godi v hiši v kaki sobi, malokdaj sedijo ovi tri pred hišo; zakaj evangelist pravi, da je noter šel z njima. Luk. 24, 29.

Ko Kristus k apostolom drugokrat skoz zaperte duri pride, ko je Tomaž tudi med njimi, vidimo na podobah Tomaža pred Gospodom na kolena pasti ter dva persta desne roke v rano na strani

polagati. Kristus nima drugega oblačila kakor samo pert okoli ledij ovit; drugi apostoli začudeni okoli nju stojé; duri dvorane so zaklenjene.

5. Sv. Vincenci Fereri, spoznovavec. Ta svetnik je posebno znamenit, ker je brezštevilnih gorečih pridig imel in veliko ljudi spreobrnil, zatoraj se tudi apostol Evrope imenuje. Rojen je bil v pglavitnem mestu Valencii na Španskem leta 1357.

Mala se navadno v redovni obleki Dominikanov; na persih ima v sredi lesketečega solnca presv. ime Jezusovo (IHS), kakor ga je bil enkrat vgledal in to je tudi znamenje ali simbol vseh misijonarjev. Tudi mu včasih plamen okoli glave ali nad njoj gori. Umerl je 70 let star na cvetno sredo 5. aprila l. 1419.

7. Sv. Jerman Jožef, spoznovavec. Jerman ali po nemško Hermann je precej znano ime, toraj hočemo tudi svetnika ovega imena bolj spoznati, kakor tudi njegove znamenja, ko se tu in tam na podobah nahajajo.

Sv. Jerman Jožef v Kolonii rojen, je v samostan Premonstratenzarjev v Steinfeldu kot mniški brat stopil. Presveto devico Marijo je posebno pobožno častil, zatoraj mu je pa tudi posebne gnade delila kakor legenda pripoveduje. Tako je mu ona ime Jožef dala, kakor tudi dva mu izpadla zoba. Vidi se na kipih ali podobah malan ali že kot fantič klečé, čitanko ali berilo pod pazduho, poleg njega pa se vidi peresnjak in črnilnik, on pa materi božji jabelko podaja; ali pa se mala kot mnihi v redovniški obleki, zraven njega pa Kristus s sekiro; zakaj od Kristusa je milost sprosil nekemu samostanu, ki ga je hotel Gospod s sekiro posekati.

9. Sv. Marija Egipčanka, spokornica. Leta svetnica, v Egiptu rojena, je bila poprej velika grešnica, ki se je v blatu nečistosti celih 17 let valjala, poznej pa je postala velika v celi kerš. cerkvi slavna spokornica. Ostro pokoro delati za svoje poprejšne grehe, se poda v samotno puščavo unstran Jordana, kjer ostro in spokorno živi, dokler je sv. očak in menih Cozim ne najde. Svoje zdaj sveto življenje je končala l. 520 po Kristusu za cesarja Teodozija mlajšega. Podobe jo ravno tako kažejo, kakoršno jo je sv. Cozim našel, namreč nago brez vseh oblačil, le v dolge, bele lase zavito, vso suho in pečeno od prevelike sončne gorkote.

11. Sv. Leon, papež in cerkven učitel. Sv. katoliška cerkev letega papeža tudi velikega imenuje zavolj njegove visoke učenosti v skrivnostih božjih, zavoljo izverstne čednosti in svetosti, kakor zavoljo tolikih slavnih, v blagor in srečo keršanske cerkve opravljenih del. Živel je v 5. stoletju p. Kr.

Občno znano je, da je Atila, strahovitni kralj Hunov, tudi „šiba božja“ imenovan, z veliko vojsko v zapadne dežele priderl, cerkev božjo napadal ter vse, kamor je prišel, pokončal nekaj z ognjem in z mečem, nekaj z grozovitnim ropanjem. Bogu po-

svečene hiše so bile gerdo oskrunjene in samostani požgani in poderti. Tudi Rimskemu mestu enaki pogin proti. — Sv. Leon je vse prebivavce k pokori in molitvi opominjal, ter vsem tudi s svojim izgledom svetil; potem se je pa napravil v papežsko obleko, ter pokončevavcu naproti šel poln zaupanja na tega, ki serca kraljev kakor potoke vodi. Spremilo ga je na ovem nevarnem potu mnogo duhovnikov in tudi posvetnih ljudi z Rima. Vsi ti so Atilu k nogam padli, le samo Leon stopi serčno in krepko pred njega, neprestrašeno ga nagovori ter prosi, da bi dežele dalej ne nadlegoval in ukončeval, ter se nazaj vernul v svojo kraljevino. S tolika častito, modro in zgovorno besedo je sv. Leon to storil, da je Atila trepetati začel in kmalo tudi v papeževu prošnjo privolil. Ko so ga potle njegovi vojskni višaki prašali, zakaj da se je neoboroženemu duhovniku prestrašiti dal in nagniti, domu se verniti, je odgovoril, da je na strani duhovnika vidil stati dva častita moža, ki sta več kakor kaj človeškega na sebi imela, in mu s potegnjenim mečem protila, ako v papeževu prošnjo ne dovoli. Leto znamenito prigodbo je nek taljanski malar, Alessandro Algardi po imenu, kaj umetno izdelal; vidi se še zdaj v veliki cerkvi sv. Petra v Rimu: sv. Leon, po papežsko oblečen, ter obdan od svoje duhovščine pred Atilom stoji. Nekoliko proti levi se nad papežem pervaka apostolov, sv. Peter in Pavl prikažeta, ter Atilu z mečmi žugata, Atila pa oboroženi vojšaki obdajajo. Na drugih podobah pa je sv. Leon viditi v papežski obleki, poleg njega so druge znamenja papežske oblasti, v levi roci derži knigo, desno pa k blagoslovu vzdiguje.

14. Sv. Lambert, škof in mučenec. Bil je sin plemenitih in bogatih, pa tudi goreče keršanskih staršev, ki so ga prav pobožno izredili. Rodil se je v drugi polovici sedmega stoletja v mestu Mastrih na sedajnem Belgiškem. Tu je ajdom neprestrašeno sv. keršansko vero oznanoval in grešnikom hudo žugal. Se ve, da so ga nekteri kačje sovražili. Živel je v 8. stoletju.

Nekdaj ravno iz cerkve od ponočne molitve pride, ko ga truma vojšakov pod vodstvom nekega Dadona pred hišo čaka. Svetnik prepove svojim, se za njega v bran staviti, rekoč: „Ako me resnično ljubite, ljubite Jezusa Kristusa in pred njim svoje grehe spoznajte. Kar mene zadene, je zdaj čas, da k njemu grem in ž njim živim.“ Ko to izusti, poklekne, roke povzdigne in s solznimi očmi za svoje sovražnike prosi. Vojšakov eden ga med molitevjo s sulico prebode. Bog je njegovo svetost z mnogimi čudeži pri njegovem grobu poterdil. Njegovega škofijskega stana in mučeništva nas opominjajo njegove podobe, zakaj vidimo ga na njih v škofovski obleki, v roci derži pšico ali pa sulico.

15. Sv. Helena, cesarica. Komu ni znana sv. Helena, slavna mati prvega keršanskega cesarja Konstantina? — Tudi Slovenci jo v veliki časti imajo, zatoraj dosti najdemo po slovenskih

krajih cerkev nji posvečenih. Sploh se misli, da je bila slovenskih, akoravno ubogih in še ajdovskih staršev hči, pa zavolj zale postave in bistrega uma je dopadla rimskemu vojšaku in poglavarju Konštanciu Kloru, ki si jo je za ženo vzel.

V sedemdesetem letu svoje starosti se je, po božjem opominovanju v Jeruzalem napotila, sv. kraje obiskat in počastit, po katerih je Jezus hodil ter jih s svojimi nauki, čudeži, terpljenjem in smertjo posvetil. Tam na hribu Kalvarije so bili ajdi kristjanom vkljub molikovavski tempel sozidali; Helena ga da podreti in sv. mesto očistiti, na katerem je bil Kristus križan in pokopan. O tej priložnosti je našla čudoma ravno tisti sv. križ, na katerem je Kristus razpet visel in umerl, je dala na tem kraju veličastno cerkev sv. groba sozidati, in les sv. križa v tisto postaviti; zatoraj vidimo na podobah, da sv. Helena, kot cesarica oblečena, križ v rokah derži. Mnogo cerkev je po svetu, posebno tudi v Rimu postavila, veliko ubogaime razdelila, dokler je ni Bog nad 80 let stare k večnemu veselju poklical. —

21. Sv. Anzelm, škof in cerkven učitelj, je bil v mestu Aosta v Piemontu l. 1033 rojen od plemenitih staršev. Bil je posvečen za duhovnika, postal je prednik nekega samostana, in slednjič pa nadškof v Kanterbury na Angleškem. Bil je visoko učen in mož goreče in svete ljubezni do sv. katoliške cerkve.

Malajo ga navadno v škofovskem oblačilu, pred seboj knigo, v katero piše, kar pomenja njegovo učenost; tudi se mu prikazuje Kristus in njegova mati Marija, zakaj h križanemu zveličarju kakor tudi k presveti devici Mariji je imel serčno pobožnost.

23. Sv. Adalbert, škof in mučenec. Poglejmo tudi podobe sv. Adalberta, škofa in mučenca, ki se apostol Porusov imenuje. V Magdeburgu se je bil izšolil in v število duhovnikov sprejet. Postal je Pražski škof in oznanoval Jezusov sv. nauk Čehom, potem Ogrom in slednjič Porusom. Pa zemlja še ni bila pripravna, najsvetejše seme besede božje sprejeti, predivja je bila in terda. Neverniki, posebno njih molikovavski duhovni, ga razkačeni z naj večim zasramovanjem iz dežele preženejo, po tem pa spet za njim derejo, ga nazaj vlečejo kakor hudega tata ali razbojnika, mu glavo odsekajo in še njegovo mrtvo truplo so v svoji ljutosti s sulicami prebadali.

Sv. Adalbert se zatoraj apostol Porusov imenuje ter njegovo mučeništvo nam kopje in sulice naznanujejo; včasih ima tudi tolčajo ali gorjačo poleg sebe. Njegov prijatelj, vojvod Boleslav, je divjake za njegovo truplo dal prositi, oni so pa toliko funtov ali centov srebra tirjali, kar bo njegovo truplo težko. Po čudni naredbi božji je tisto le male teže bilo, in Boleslav ga pusti, potem z naj večjo častjo v Poljskem mestu Gnezni hraniti,

kjer še zdaj počiva. Znamenite so tudi lete njegove besede: „Res je krasna reč, škofovsko kapo na glavi, palico v roci in zlat perstan nositi, pa na veliki sodni dan se bo kazalo, kako težke da so vse te reči.“

24. Sv. Juri, vojšak in mučenec. Mnogo podob se najde po vsem keršanskem svetu, ki sv. Jurja, ovega keršanskega junaka, pred oči stavijo. Sv. Juri je tako rekoč požemeljski poobraz sv. Mihaela angelja nebeškega vojšaka, ki je po skrivnem razodenju sv. Janeza ap. zmaja v pekel pahnul; ravno tako je pa tudi sv. Juri igled viteštva keršanskega. Veliko pripovedujejo legende od sv. Jurja, kterega Gerki „velikega mučenca“ imenujejo; nar bolj znana pripoved, katero tudi nam podobe kažejo, je pa ta, da je zmaja vsmertil, ki je hotel neko cesaričino, Ajo po imenu, požreti. Tudi mnogo drugih čudežev je storil in po tem za cesarja Diokleciana venec mučencev zadelj keršanske vere dosegel. Toliko se od ovega svetnika pripoveduje, da še nekteri nad tem dvomijo, kar so cerkveni pisatelji od njega pisali; zatoraj je tudi sv. papež Pij V. ukazal, naj se vse iz brevirja pusti, kar življenje sv. Jurja tiče. Bolandisti in drugi pisatelji svetnikov menijo, da je sv. Juri le pripodoba slavnega vojskovanja in srečne zmage keršanstva čez njegove nasprotnike, kar tudi njegove podobe naznanjujejo.

Sv. Jurja takole navadno malajo. V vojaški obleki visoko na belem konju sedi, ter s sulico zmaja prebada, ki se na tleh pod nogami konja strašno zvija. Ne dalječ proč je viditi devica kleč, katero tako strašne smerti reši. Kako lepo nam to naznanuje, da se je sv. Juri junaško bojeval s peklenskimi zmajem, ki je keršansko cerkev, kakor deviško nevesto Jezusovo, v skrivnem razodenju predobraženo ženo napadel in požreti hotel. Tudi more zmaj pomeniti slepo paganstvo, iz kterega žrela je svet Juri cesarico Aleksandro rešil, katero je po svojem junaškem spoznanju tudi v neprestrašeno spoznovavko in mučenico Kristusovo spreobernal, zakaj ravno tisti dan je tudi ona smert storila. Z eno besedo, vse na podobi prav veliko pomenljivega, imenitnega ima. Oklep sv. junaka pomeni vero in ljubezen, njegova čelada pa upanje večnega zveličanja. I. Tes. 5, 8.

Sploh orožje Kristusove vojšake zaznamnuje. Škit je znamenje svetosti in pravice. Mod. 5, 20. Namesto sulice, s katero prebada zmaja (podobo hudiča), ima včasih tudi bandero sv. križa, kar pomeni sv. serd čez molikovanje (ravno tam 5, 21.) Belec, kojega junak jezdi, je znamenje zmage. Skr. razod. 6, 8; 19, 14. Rudeč plajš svetnika kerv pomeni, ki jo je za Kristusovo vero prelil.

25. Sv. Marko, evangelist. Na starih spomenikih in podobah so včasih viditi 4 reke paradiža: Nil, Evfrat, Tigris in

Fison, ki izvirajo iz skale, na kateri Kristus ali pa njegova podoba, jagne stoji, ter se na razne kraje sveta zlivajo. Lete 4 reke posebno so predpodobe evangelij in evangelistov; zakaj kakor one iz enega vrelca paradiža izvirajo; tako so se tudi nauki Kristusovi, ki je vir večnega življenja, po vsem svetu razširili. Drugi spet menijo, da ove štiri vode sv. Duha pomenijo, kateri je po pravičnih, ki so pred razodetjem postave živeli, potem po prerokih in tudi po evangelistih govoril.

Tudi včasih 4 knige evangeliste pomenijo; vidi se namreč križ, ki Kristusa pomeni, in med vsakim brualom se znajde kniga z žarjem obdana.

Vendar naj navadniše znamenja evangelistov so pa človek (angelj), oroslan, vol in postojna, ki odperte knige imajo. Omeniti je tudi še, da so nar imenitniše zastave ali bandera izvoljenega ljudstva tudi enake znamenja imele, kakor evangelisti: Tako je na zastavi rodu Ruben glava ali obraz človeka; na zastavi rodu Juda glava leva; na zastavi rodu Efraim glava vola ali junca, in na zastavi rodu Dan podoba postojne.

Od kod pa pridejo ove znamenja? — Čujmo, kaj nam sv. pismo starega zakona pove: Prerok Ezehiel je vidil v neki prikazni veličastvo božje, in skrivnostni voz, ki cerkev pomenja. Slavni podobar Rafael je leto prikazen takole malal: Oče nebeški se vidi od angeljev obdan. Dva angeljčka podpirata njegove vzdignjene roke, in omenjene podobe polne radosti sedež Večnega nosijo. Vol in lev tulita, postojna kriči; človek (angelj) v molitvi roko na persih sklepa, ter očesa pobožno k nebeškemu Očetu povzdiguje. Spodej leži široka krajina, kjer se tudi Ezehiel in nek drugi mož ugleda. Štiri podobe, ki so sedež Narvišjega nosile, pomenijo po mnenju in nauku Judov štiri arhangelje, ktere so si s perutami mislili. V prvih dobah keršanskih so si jeli ove podobe tudi znamenja evangelistov misliti in tako je iz človeške podobe, ki je znamenje sv. Matevža, angelj postal. Po sv. Jeronimu, cerkvenem očetu, ima sv. Matevž znamenje človeka; zakaj njegovega evangelja začetek je rodoslovje hiše Davidove in včlovečenje Jezusovo; sv. Marko začne svoje evangelje „s glasom vpijočega v puščavi“, zatoraj ima pri sebi leva podobo samote; sv. Luka ima junca, zakaj v začetku njegovega evangelja se govori od Caharia duhovna, ki je take klavne darove daroval; sv. Joanez pa ima postojno, zakaj on začne koj od božanstva Jezusovega, ter se med vsemi evangelisti kakor postojna visoko vzdiguje.

Ravno tako pa zamorejo one podobe evangelistov tudi Kristusa samega pomeniti; zakaj kot človek se je rodil, moč je skazal po svojih delih kakor oroslan, tudi je bil v dar zaklan (kakor junec) in potem se je vzdignul proti nebesom kakor po-

stojna. Malajo evangeliste v tem, da s klinci ali pa peresmi v knjige ali tudi kolce pišejo. Sv. Marko, Luka in Janez imajo navadno svojo knjigo ali kolce na glavi svoje podobe. Umetniki malajo sv. Marka prav pristojno njegovemu simbolu, trdnega možaka, ima kakor sv. Peter plešasto glavo, dolgo brado, lepe očesa in velike obveri. Med drugimi ga posebno Benetke svojega zaštitnika častijo, kjer je mu prekrasna cerkev postavljena, v kateri je njegovo sv. truplo shranjeno. Na zastavi ali banderu stare republike Benečanske je bil sv. Marka lev z habami.

Mučili so ga v Aleksandrii na Afrikanskem, kjer so ga tako dolgo po mestu vlačili, da je ves ena rana umrl.

29. Sv. Peter, mašnik in mučenec. Leta svetnik je mučenec novejšje dobe; zakaj rodil se je l. 1206 v mestu Veroni od manihejskih staršev. Sv. Dominik ga je nagovoril v njegov red stopiti, kar je tudi storil. V mašnika posvečen jih je veliko spreobernil. Veliko zmotnjav in skušnjav je imel zoper vero in čistost, po molitvi je vse serčno premagal, ter od Boga tudi moč zadobil, veliko čudežev storiti. Dva umorivca, od krivovercev najeta, ga ravno tedaj, ko je iz Kome v Milano potoval, v nekem logu napadeta, ter mu glavo večkrat presekata in serce prebodeta. Zatoraj ga malajo v redovniški obleki Dominikanov, meč v glavo zasekan; tudi se včasih poleg njega beseda „verujem“ bere, zakaj poprej da je svojo dušo izdihnul, je še z lastno kervjo ovo besedo na tla zapisal. Zgodilo se je to l. 1252.

30. Sv. Katarina Sienska, devica. Ona se je na Toskanskem v mestu Siena l. 1347 rodila. Poznej je stopila v tretji red sv. Dominika ter si prizadevala duhovno popolnost doseči. Navadno jo malajo v redovniški obleki v tem, da jo Mati božja z usmiljenim Jezusom poroča; Jezus Katarini perstan podaja, Marija jo pa objema; zakaj to prikazen je imela. Ima tudi ternjevo krono na glavi, katero si je namesti nevestnega venca na glavo vtisnila; oboje v prikazni je imela na ponudbo; tudi so ji bile vtisnjene petere rane Kristusove. Na nekterih podobah ima tudi še križ ali pa lilijo v roci. Umerla je 33 let stara kakor Kristus, l. 1378. —

Pridiga za tretjo nedeljo po velikinoči.

(Posvetno veselje; govoril M. H.)

„Se bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil.“ Jan. 16, 20.

V v o d.

Slednjikrat sedijo ljubi učenci z Jezusom pri mizi. Ravno so prejeli iz njegovih božjih rok posvečeni kruh in vino, sveto rešnje telo, v sercu so nebeške sladkosti polni. Prijaznejše, priserčnejše in gorkejšje tečejo zlati nauki iz ust Gospodovih, brez prenehanja bi ga dobri apostoli radi poslušali. Zdaj pa začne milo slovo jemati od njih. Še malo, in me ne bote vidili in zopet malo, in me bote vidili, ker grem k Očetu. Dobre duše njegovih besed ne zamorejo razumeti in rekó med seboj: Kaj je to, da pravi: Čez majhno? Ljubeznivi Jezus pravi: Čez malo, in me ne bote vidili, ker vam bom odvzet, umorjen in pokopan. Tedaj se bote jokali in žalovali, svet, hudobni sovražniki moji pa se bojo veselili in radovali. Ali njih veselje je kratko in prazno; jaz bom od smerti ustal, tedaj se bote veselili, jaz pojdem v nebese, in bom tudi vam prebivališča tam pripravil, in vaša žalost se bo v večno veselje spremenila.

Ja! ljubi kristjani moji, sveta britkost in žalost pravičnih se enkrat v veselje spremeni: pregrešno veselje posvetnih ljudi je pa kratko, nevredno in se izide v večno žalost in nesrečo. Od tega hočem vam danes govoriti in pravim:

„Vse posvetno veselje je kratko in ničemurno.“

Poslušajte!

R a z l a g a.

Ktero je blago, ktero je veselje, ki ga svet svojim otrokom deli? Sv. Janez pravi: „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in prevzetnost (napuh) življenja.“

1. Posvetno blago je napuh, prevzetnost življenja. „Ne bota umerla, temuč bota kakor bogovi“, tako se je peklenška kača prvi ženi Evi prilizovala, in nesrečna mati človeška se da oslepiti in zapeljati in je prepovedanega sadu. Eva

greši in zapravi svoj paradiž, ker se čez svoj stan povzdiguje. Glej! tako zna napuh. Napuhnež se čez svoj stan povzdiguje, hoče več biti, več veljati, kakor se mu spodobi; nja veselje je posvetna čast in ničemurna hvala. Zato ima drage oblačila in prazen kinč tako rad, in ker hoče le sam kaj biti in veljati, se mu ne studi, druge zaničevati, černiti in obirati.

Ali kako prazno je njegovo veselje, kako kratka njegova sreča! Ker te ljudi vmedočje hvalijo, te na tihem zasmehujejo, in kjer v nar večji hvali stojiš, tudi ponižanje ni daleč. To je skušal judovski kralj Herod Agripa. Ko so enkrat poslanci nekih mest k njemu prišli, nja serd potažit, se vsede Herod na svoj prestol, v srebernem oblačilu, ki je kot sonce blisketalo, in med tem, da k ljudstvu govori, prilizovavci vpijejo: „Tako govori Bog, nikar človek.“ Pa pri priči ga udari roka božja, gerda smerdljiva bolezen se ga poloti, in Herod umerje, ker ni Bogu časti dal. Ja! „kdor se sam poviša, bo ponižan.“ Hvala, ki jo svet daje, je kratka in goljufiva.

2. Blago, ki ga svet daje, je bogastvo, so posestva zemljenske, na katerih se naše oči toliko rade pasejo. Srečen je, slišiš ljudi rekati, srečen je, kdor je bogat! Je li bogati resnično srečen? — Bogastvo je dar milosti božje. Kdor je svoje bogastvo pravično pridobil, in svojemu stvarniku za to hvalo ima; kdor svoje bogastvo modro, pošteno uživlja, rad potrebnemu bratu podeluje, in tudi za čast božjo vselej oderto roko ima; kdor zna z bogastvom večnih zakladov si nabirati — ja ta je srečen v svojem bogastvu, za to, ker dar božji keršansko obrača. Pa! ali je bogastvo vselej pravično, pošteno zadobljeno? O ko bi se zakladi in posestva marsikterega bogatina prav na tanko pregledali, vidilo bi se na njih veliko krivice in goljufije, britkih solz ogoljfanih, stiskovanih in odertih sirot in ubožcev, kazalo bi se, da se je terda ruda za neumerljivo dušo prikupila. In kako ljudi svoje bogastvo radi obračajo? Oh! marsikteremu je denar in blago ljubši, kakor žena in otroci, kakor Bog in njegova sveta volja, pri denarju je, pri delu in molitvi vse njegovo serce, pri blagu noč in dan so vse njegove misli, in do potrebnega brata je pa terdejši, kakor terda ruda, in pusti bornega Lacara rajši

gladu umirati, kakor da bi njemu od svoje obilnosti kaj podelil. Oh tak je sicer pri svojem bogastvu na svojo vižo srečen; pa kako strašno se izide ta sreča, kadar ga Gospod pred svoj sodni stol zakliče! Vse, vse, kar je ljubil, kar je požel, mora zapustiti, in gol, born stopi tje pred pravičnega Sodnika. Vsega posvetnega blaga nič ni vzel seboj, kakor zadolženo vest. Posvetno blago je minljivo in goljufivo.

3. Tretje blago, ki ga svet daja, poželjenje mesa, so veselovanje in mesene sladnosti življenja. Uživljaj življenje, omami se v nezmernosti, dovoli svojemu mesu vse, česar poželuje — to je nova vera naših dni, meseno nesramno uživanje je krivi bog, je molik, ki mu dandanašnji visoki in nizki darujejo. Življenje uživljati, piti, jesti, nar bolj ko vsak more, kratkočasov iskati, mesenih sladnost se nasitovati, je cilj in konec veliko ljudi; temu moliku daruje bogati svojo obilnost, borni svoj terdo prisluženi pridelek, ja berač svoje prilizljivo priprošene krajcarje.

Kaj imam drugega od življenja, slišiš jih terditi, kakor to. O nesrečnež ti, ti imaš resnično malo, malo od življenja, ako ne poznaš drugega veselja. Bornejša in revnejša bi ne bila nobena stvar na svetu, kakor človek, če bi ne bilo stanovitejšega in lepšega veselja, kakor mesene sladnosti. Za njimi se pomika ubožstvo, bolehnost, sramota in zgodnja smert. In ako je kateremu dano, vse dni v dobri volji živeti, enkrat bije vendar ura in smert pride in pravi: Bratec pridi. In potlej, kaj potlej? „Bil je, pravi Jezus, bogat mož, kateri se je oblačil v škerlat in tenčico, in se je vsak dan imenitno gostil — borni Lacar pred nja durmi se je želel nasititi z drobtincami, ktere so padale od mize bogatega in mu jih nihče ni dal, le psi so hodili in lizali njegove rane. Umerl je Lacar, in nesli so ga angeli v naročje Abrahamovo. Umerl je pa tudi bogati, in je bil pokopan v pekel. Povzdignil je pa svoje oči, ko je bil v terpljenju in je vidil od daleč Abrahama, in Lacara v njegovem naročju. In oh je vpil in rekel: Oče Abraham! vsmili se me, in pošli Lacarja, da pomoči konec svojega persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem [plamenu! — Oh! nesrečni bogatin! na zemlji si nobene želje in sladnosti nisi odrekel, tam v večnosti pa še

majhne kaplice vode nimaš, svoj jezik ohladiti. Posvetno veselje je kratko in goljufivo! —

S k l e p.

Priserčni kristjani moji! kratko pregrešno veselje se v žalost in večne reve spremeni. Za to ne ljubite, veli sv. Janez, svetá, in kar je na njem; zakaj svet preide in nja sladnost, kdor pa voljo božjo dopolnuje, ostane vekomaj. — Ali človek ni za veselje stvarjen? Ja! ti si o prijatel! za veselje stvarjen, pa za imenitnejše veselje, kakor ti ga svet more dati. Tvoje veselje je tam, kjer je tvoj dom — v nebesih.

Tega veselja ti noben ne bo mogel vzeti, ono bo vse želje tvojega serca dopolnovalo. Tega veselja prijatel, moraš si iskati v tej solzni dolini po svojem pobožnem življenju. Oh! ako nebeškega veselja iščeš, ti bo že na zemlji marsiktero lepo in nedolžno veselje cvetelo; tam te pa čaka veselje neizrečeno, veselje večno! Amen.

Pridiga za IV. nedeljo po velikinoči.

(Kaj storiti, da o smertni uri porečemo: Grem k Očesu? Gov. L. F.)

„Grem k njemu, kateri me je poslal.“ Jan. 16, 5.

V v o d.

V sredi svojih učencev Jezus sedi, od svojih učencev slovo jemlje. Otožno učenci krog njega sedijo in žalujejo, ljubljeni učenik jim je rekel: „Še malo in me ne bote vidili.“ Žalovali so, ker so ljubili učenika. Loči se prijatel od prijatelja, ki sta se v resnici ljubila, kako britka je ura ločitve, vroče solze so priče njune ljubezni. Umerjejo pridnim otrokom starši, koliko je serčne žalosti, koliko je britkih solz! Kjer je resnična, prava ljubezen, tam je žalost, tam tečejo solze, kedar pride ura ločitve. Te solze so pa tudi ene nar lepših, solze lepe hvaležnosti in čiste ljubezni. Kjer pa ljubezni do staršev v sercu ni, tudi žalosti in solz ni.

So pa tudi drugi ljudje, kateri po smerti staršev žalosti ne poznajo, ker tudi ljubezni do njih niso imeli. Umerjejo starši, jim je le ljubo, ker bojo sedaj bolj po svoji volji mogli živeti. Zgubijo pa kaj, kar jim je ljubo in prijetno bilo, o tedaj žalovanja ni konec: kjer je ljubezen, tam je žalost. Učenci so bili žalostni, ko jim je Jezus rekel: „Še malo in me ne bote vidili“, ali hitro jih spet tolaži, in jim reče: „Še malo, in spet me bote vidili, jaz grem k Očetu; grem k njemu, kateri me je poslal.“ Ljubi poslušavci, prav je, da žalujemo po smerti ljubih znancev in staršev, tudi Jezus se je po Lacarju jokal; ali tudi žalost mora svojo mero imeti. Glejte, pravični ja ne umerje, on gre le k Očetu, ki ga je bil stvaril na svet! O kako sladko je to za nas! Pa kdo bo zamogel tako reči na smertni postelji: „Jaz grem k Očetu?“ Le tisti, kateri je po kersanski veri živel, in se na smert pripravljati ni pozabil. Vem, da bi vsi, kateri le trohico vere v sercu imajo, o smertni uri radi rekli: „Grem k Očetu.“ Zatoraj vam hočem danes kazati:

„Kaj nam je storiti, da na smertni postelji porečemo:
Grem k Očetu? Poslušajte!

Razlaga.

Marsikdo si misli, o kako strašna je smert, vse, vse mora človek zapustiti, le eno in še to le borno oblačilo mu dajo v trugo seboj, kako strašno je, od sveta vzeti slovo in oči za vselej zatisniti, in ležati v temnem grobu; kako strašno je, si misli, trohnети in červom v živež biti! Ja v resnici strašna je smert, pa komu? Le temu, kateri se smerti pred spominjal ni in na njo ni se pripravljaj. Ali za kristjana, kateri po kers. veri živi, in se na smert pripravlja, za tega smert nima strahu. Ve tudi on, da mora vse zapustiti, ve pa tudi, da ima tam veliko več pridobiti, ve da mora v temni grob, ali skoz temni grob pelje pot v večno svitlobo, ločiti se mora od staršev in znancev, ve pa tudi, da bojo se tam vsi pravični spet vidili. Pravični ne umerje, on gre k Očetu, za pravičnega je smert le dobiček, kakor je že sv. apostel Pavl govoril: „Želim umreti in s Kristusom biti; umreti mi je dobiček.“

Ali kdo bo mogel reči: Jaz grem k Očetu? Le ta, kateri je svoje žive dni Boga za očeta spoznal, in je bil njemu zvest, pokoren otrok in se je celo življenje na smert spominjal in pripravljaj.

Vedite, da je priprava na srečno smert dvojna: daljna in bližnja. Daljna obsega celo življenje: celo svoje življenje se imamo pripravljati na smert. Tega nas opominja sv. Duh rekoč: „Tako živi, kakor boš tedaj želel, da bi bil živel, kedar bo večnost že pred teboj“; in tudi Jezus uči: „Čujte, zakaj vi ne veste ne ure, ne dneva, kedar vas pride klicat Gospod.“ Pred 300 leti je čez naše dežele kraljeval ali vladal cesar Karl V. Bil je nar mogočnejši med vsemi našimi cesarji, tako da sonce v njegovih deželah nikoli ni k božji gnadi šlo. Ako se je v eni deželi mračilo, se je v drugi njegovih dežel že svitalo. Pa pri vsi svoji časti in mogočnosti cesar na večnost ni pozabil. Dve leti pred svojo smertjo je dal svojemu bratu cesarstvo in druge kraljestva svojemu sinu; cesar zapusti tron in kraljevske poslopja, in poda se v kloster ali samostan, cesarski škernatasti plašč z meniško suknjo premeni. Bil je še le v 50. letih.

Zakaj je storil to? On, ki je milijonom zapovedoval, pred katerim so se sovražniki in kralji tresli, on nikdar nikar ni pozabil, da je še en mogočnisi nad njim, pred kterega bo tudi on moral stopiti in odgovor dajati. Zato je zapustil vse in se je podal v samoto, da bi se na tihem na večnost, in na dobro srečno smert pripravljaj. Ali je mar ta cesar nespametno storil? O nikar! on je dobro spoznal, da ni preveč skoz celo življenje pripravljati se na srečno smert. Naj bo število naših dni še toliko, ako na večnost pomislimo, moramo vendar le reči, „da jih je le malo.“ Dni življenja so že davno pretekli, večnost se pa še začela ni, ker nima zacetka in nima konca. Ali bi se dro mogel kateri preveč skerbljivo pripravljati na pot, kterega človek le enkrat stori, na tisti trenutek, kateri čez nas in večnost obsodi, ali bode vesela ali žalostna. Vidim, in vem, da ste tudi vi prepričani te resnice, da se pot v večnost le enkrat stori, in da je na tem potu vse ležeče, ker v veselo ali v žalostno večnost pelje. Uprašate, kaj je

tedaj nam storiti, da bo ta pot srečen. Storiti moramo tudi mi, kar smo vidili cesarja in 1000 pravičnih storiti — skoz celo življenje moramo se na smert in večnost pripravljati. Le kdor pravično živi, se smerti ne boji. Grešnika smert je pa strašno huda, uči Ps. 33, 32. Grešnik zgubi, kar je ljubil; njega čaka, česar se je bal — nima, česar bi mu narveč potreba bilo.

a) Hočeš se na srečno smert pripravljati, varovaj se greha od mladih nog. Vsi tvoji dni naj bodo kakor pred Gospodovimi očmi. Česar se človek v življenju navadi, tudi v smerti ne opusti. — „Kader bo zamorec svojo kožo spremenil, in risa svoje maroge, bodo tudi ti dobrega storili, ki so se hudega učili“, pravi prerok Jeremija 13. Oh nesreča za lakomneža, težko bo ob smerti svoje serce od blaga odtergal. Nesreča za zanikernega v dušnih rečeh, strašna nesreča za nečistnika, — težko se bode o smerti v resnici spreobernal. Umerl bo vsak zavolj svojih hudobij, pravi prerok Jeremija. O strašna beseda — umerl bo za večno, on ne pojde k Očetu! Kdor v pregrešni navadi živi, večidel tudi v grehu umerje. Naj se noben grešnik s tim ne tolaži, da se je razbojnik Dismas še na križu pokoril in mu je Jezus s križa paradiž obljubil.

Resnica je, ali naj si pa tudi vsak grešnik zapomni, kar sv. Avguštin govori: „Enemu je o smertni uri prizanesel, da grešnik ne obupa, pa tudi le enemu, da noben prederzno na božjo milost ne greši.“ Tudi na smertni postelji se more človek še spokoriti, ali 1000 jih je tudi, da brez resnične pokore umerjó; oh kako, kako bo za te? Da se kateri na smertni postelji resnično spokori, je tako redko, kakor dnar na cesti. Da ga ravno kateri najde, jih je spet 1000, kateri ga ne najdejo. Kakoršno je življenje, taka je tudi večidel smert. Neki lakomnik je prišel na smertno postelj. Hočejo ga pripraviti za spoved in sv. obhajilo in mu dajo v roke britko martro s srebra vlito. Ali lakomnik ne gleda na Kristusa, pri blagu, pri srebru je njegovo serce. Ne zmeni se za vse, kar mu nagovarjajo, ampak le vpraša, koliko bi to srebro vagalo, koliko bi bila vredna ta srebrena britka martra, umerl je brez pokore! Zatoraj kristjan, ako se hočeš

pripravljati na smert, varovaj se greha od mladih dni, draga je pred Gospodom le smert njegovih svetnikov. Ps. 115, 15.

b) Spolnui svoje dolžnosti in nabiraj si zakladov za nebesa. Nicesar od posvetnega blaga, kar nas tukaj veseli, ne bomo vzeli v večnost seboj. Gorje, ako bomo s praznimi rokami stopili pred sodnika; zatorej nas opominja sv. pismo: „S posvetnim blagom pripravljate si prijatlov v nebesih, nabirate si zakladov, katerih molji ne snedó, in tatje ne kradejo; tedaj se tudi od nas poreče: „Blagor mertvim, ki v Gospodu umerjejo, njih dela grejo za njimi.“

Kteri so pa nar boljši zakladi za večnost? Post, molitev in ubogajme. Kristjan, ako si zamožen, nikdar ne pozabi, da kar trohice, kar beliča ne boš mogel vzeti seboj, drobež kruha pa, ki ga lačnemu daš iz rok, kapljice vode, ki jo žejnemu ponudiš, trohica poterpežljivosti, ki jo z bolnikom imaš, bo ti morebiti vrata nebeske odperla, in k Očetu pomagala.

c) Sv. zakramente v življenju rado in vredno prejemati. V življenju marsikteri sv. zakramente zamečuje, le po sili in nevredno se mora spraviti k mizi Gospodovi. Ali prišel bo morebiti nekda j čas, da bote jih želeli prejeti, ali ah! priložnosti ne bote imeli. Koliko je tako nesrečnih, kteri po svoji nemarnosti brez svetih zakramentov grejo v večnost! Ker v svojem življenju za Jezusa nisó marali, jim je tudi Jezus ob času potrebe pomoči odtegnil. Kdor pa v življenju ssv. zakramentov ni zamečeval, kdor je po keršansko in v terdni veri živel in tudi Marijo pomočnico umirajočih za srečno smert prosil, te gotovo o zadnji uri brez keršanske tolažbe, brez sv. zakramentov ne bo ostal. Kdor je Jezusa pri njegovi mizi rad in vredno obiskoval, temu bo Kristus o zadnji uri pomoči in sladkosti iz nebes prinesel.

d) Še ena reč je potreba k daljni pripravi: v zdravih dneh se mora storjena krivica popraviti, pluje blago poverniti, in sv. pismo uči, spravi in pomiri se s sovražnikom, dokler si še na potu. Na smertni postelji bi morebiti hotel rad, pa ne boš več mogel. Kar pri terdnem zdravju dobrega storiš, je zlato, kar na smertni postelji, je srebro, kar po smerti drugim naročiš, je železo, in se rado clo opusti. Kar človek dobrega storiti hočeš, ne zanašaj se na svoje erbe ali dediče. Nar lepši testament je pa ta, ako Jezusu svojo dušo in serce

izročiš, zemlji pa truplo na posojilo, da ga bo sodni dan spet nam povernila. To je daljna priprava k srečni smerti; kdor pa je to zvesto opravljal, ne bo mu težavna bližnja priprava, ko mu bleda smert na duri poterka. — Kristjan, kedar padeš v kako nevarno bolezen, pri zdravi pameti naj se s sv. zakramenti previditi. Neumni so, ki se sv. zakramentov bojijo in tako dolgo čakajo, da je večidel že prepozno. Jezus ne pride umorit, ampak oživit, pomagat, ako ne truplu, pa gotovo duši. Ko si dušo oskerbel, poravnaj tudi svoje časne reči, naredi svojo poslednjo voljo ali oporoko, da po tvoji smerti pravde in kletve ne bo.

S k l e p.

Ljubi moj! Ako se bomo tako na smert pripravljali, bomo mirno ležali na smertni postelji in lahko slovo jemali in kakor Jezus zdihnili: Grem k Očetu, dopolnjeno je, Oče v tvoje roke izročim svojo dušo! Iz sveta pojdemo vsi, pojdemo pa tudi vsi k Očetu? O da bi vsi, vsi prišli k Očetu, da bi vsi pri Očetu se vidili, da bi se naše serce veselilo in nam veselja nihče ne bi mogel vzeti! Po tem veselju zdihujmo, za to skerbimo, le to je večno, neminljivo. Oh usmiljeni Jezus, tebe prosimo, naj tudi mi pridemo, kjer si ti, k Očetu! Amen.

Pridiga za V. nedeljo po veliki noči.

Od juterne molitve; gov. J. F. v G.

„Resnično, resnično vam povem, ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ Jan. 16, 23.

V v o d.

Lepo podučeni otroci izobraženih staršev navadno vsako jutro, ko ustanejo — vsak večer, preden se pocivat podajo, gredo svojemu ljubemu očetu in milej materi roko poljubiti in „dobro jutro“, „lahko noč“ voščit. Ni res, ljubeznjivi moji! da je to lepa navada, po ktorej otroci svojim roditeljem, — naj večim dobrotnikom za Bogom spoštovanje in udanost, lju-

62
78

bezen in pokorščino očitno skazujejo? - Bratje in sestre v Kristusu! te lepe navade se moramo tudi mi serčno poprijeti, ter našemu preljubemu Očetu roko kuševaje dobro jutro — lahko noč voščiti. — Ali že vidim nektare izmed vas me bistro pogledovati, kot da bi hotli, v besedo seči: Kaj pa še, duhovni oče! ali mi kmečki in rokodelski otroci se hočemo in se imamo primerjati izobraženim otrokom gosposke, bogatincev, plemenitažev, knezov in grofov, ter njih nepotrebnih šeg posnemati? Saj nismo gosposki nježni sinčki in hčericice! Kaj pravite? ne gosposki otroci? — Rečem vam, preljubeznivi! še več kot otroci knezov in grofov, izvoljeni otroci ste najimennitnejšega Gospoda; — kraljevi sini in hčere nebes in zemlje, — skoz predrago kerv Jezusa Kristusa požlahnjeni dediči nebeškega veličastva, — skoz gnado sv. Duha razsvitljeni otroci božji; otroci, kojim je sam trojedini Bog svojo lastno prežlahno podobo udihnil, tako, da zamorete vsi s sv. Janezom reči: „Preljubi, smo otroci božji“ (1. Jan. 3, 2.), da zamorete večnega Boga imenovati Očeta, ter po Jezusovem nauku ga klicati: „Oče naš, ki si v nebesih.“ Kot taki prežlahni otroci najsvetlejšega Očeta se pa moramo tudi v vseh okolnostih obnašati in toraj po šegi dobro podučenih in hvaležnih otrok imamo in moramo, — ne telesnemu očetu hočem reči, ampak svojemu nebeškemu Očetu, kot zvesti in podložni, ljubeznivi in hvaležni njegovi otroci, vsako jutro, vsak večer, njega nevidljivo roko poljubiti, ter „dobro jutro“ — „lahko noč“, voščiti; — ali da vam prav po domače rečem: Vi imate in morate vsako jutro — vsak večer v svojem duhu pred tron nebeškega Očeta se povzdigniti in serčno moliti, naj velja, kar hoče. Da bi se pa tega svetega opravila gorečejši poprijeli, želim vam danes z božjo pomočjo in scer zavolj pomankljivosti časa od zjutrajne molitve govoriti. Oh, da bi vas jaz za-njo tako vneti zamogel, da bi vsled našega premišljevanja ginjeni serčno obstali:

„Mi imamo in moramo zjutrej moliti, naj velja kar hoče!“

Molitev je ključ, ki nam nebesa odpira; zatoraj poslušajte zvesto!

Razlaga.

Vsaka reč, která se premalo pozna, se tudi malo obrajta, nihče se silno za-njo ne poganja. Bojim se, da se taka zastran zjutrajne molitve godi, ker se pogosto opušča. Učimo se jo spoštovati in ž njo se muditi, saj k zjutrajni molitvi nas: 1. Vse božje stvari v nebesih in na zemlji vabijo; 2. sam Bog nas opominja in brumnih zgledi nas vlečejo; 3. postava hvalčnosti to od nas tirja; 4. naš lasten dobiček to od nas hoče. —

1. Ko prva zarja napoči, ko preblago sence izza gor svoje zlate žarke na vse dele svetá razsiplje, ter ž njimi v zalo lice božje narave novo življenje navdihuje, zdramljene in iz trdnega sná pretekle noči prebujene božje stvari se koj na prvo vabljenje svojemu dobrotniku vsaka po svojem pokloniti podvizajo: biserka v morju svoje lupince odklepa, — petelin na vse zgodje kikirika, — ptice v gaju semtertje skakljaje ti kaj urno mikavne pesme žvergolé, kot si zveste glasu: „Hvalite Gospoda vse tice neba“; — trava na senožeti, listje na drevju s sreberno roso napojeno se živahno na noge rahlja; — rožice mirisne, razno opisane svoje razpletene glavice soncu nasproti pomalajo, kot da bi vse te in enake stvari ga na novič pozdravljati hotle: „dobro jutro!“ — dobro jutro!“ — „milo nam došlo!“ — „hvala, da si se nam zopet zasvetilo!“ —

Kdo ne razumi v tem, da ga vabijo bezumne stvari se koj zjutraj podati pred tron Narvišjega, v katerem se vse giblje in obstoji? Cela narava se na vse zgodnje svojemu stvarniku klanja, bomo mi, pametne stvari, krona stvarjenja, povišani čez vse drugo na svetu; mi, rečem, nar obilniši obdarjeni, bomo nespametnim stvarjem zaostali in obotavljali se, koj zjutraj svojemu nar večjemu dobrotniku se prikloniti in ponižno ga častiti in hvaliti? Sram te bodi pred celim svetom, ki zjutrajno molitev opuščaš, nespametne stvari naj ti tvojo zanemarnost očitajo, ter vest ti zdramijo in pikajo, kolikorkrat na ljubo jutro lepe molitve ne opraviš! „Ljubi bratje“, je sv. Joan od Boga navadno zjutraj bolnike v bolnišnici pozdravljaj, — „za-

hvalujmo našega Gospoda Boga, ker mu že ptice hvalo skazujejo.“

Glej! angeli v nebesih, večnemu Bogu pojó: Svet, svet, svet Gospod Bog vojsknih trum, polna je vsa zemlja njegove časti“ (Izaia 6, 3.); in ga od jutra do večera — od večera do jutra molijo. Ali mar nisi tudi ti kot angeli v nebesih v vedno slavo Najvišjega stvarjen, ali mar nisi tudi dolžen večnega Boga koj zjutraj častiti? „Knj utegne lepšega biti, pravi sv. Basili, kot da človek svete angele v nebesih posnema in se že koj v začetku dneva s svojimi molit spravi, hvaležne pesme Stvarniku peva in ga hvali in povzdiguje. Ali ni res? ljubi moji! da imamo in moramo že zjutraj moliti, ker nas k temu brezumna narava na zemlji in božji angeli v nebesih vabijo.

2. Česar nas brezumna natora in angeli učé, k temu nas Gospod Bog sam opominja: Že v starej zavezi je Gospod Bog svojemu izvoljenemu ljudstvu zaukazal, da se mu ima vsak dan dvojne neomadežvanih jagnet darovati in eno zjutraj, drugo zvečer in to za vselej, vedno in zmirom. (Num. 23, 3.) Tudi je zapovedal, vse pervorojene ljudi, živali ali pervočino sadja v hišo Gospodovo v dar prinašati. (Eksod. 13.) — Čeravno Bog takih darov v novi zavezi ne tirja, pa vendar kaže, da hoče pervino vsakega dneva, t. j. prve trenutke zjutrajnega časa, naše prve misli, želje, prve djanja sebi samemu posvečene imeti; posebno pa od nas kristjanov to hoče, ker smo mesto Judov mi sedaj izvoljeno ljudstvo.

Pobožni kralj David je vsega tega dobro razumel. Še preden je dan zasvetil, je že na svoje kolena padel in njegove goreče molitve in mile pesmi so Jehovu v čast in hvalo proti nebesom donele: „O Bog, ti si moj Bog“, je zdihoval, „s svitom vred čujem jaz k tebi. Moja duša je žejna po tebi, moje telo tebe poželjuje. Tako hočem jaz tebe, dokler živim, hvaliti in v tvojem imenu svoje roke povzdigovati.“ (Ps. 52.) — Mojzes od samega večnega Boga izvoljeni in navdihnjeni voditel Izraelskega ljudstva, se je vselej zjutraj v molitvi mudil, preden je koga svojih podložnih pred se pustil. Tudi Jezus Kristus je opravljal juterno molitev. Od njega pravi sv. Marko 1, 35. „In zjutraj zgoda je ustal in šel, ter se podal v puščavo in je tam molil.“ Njegov

pervi namestnik na zemlji sv. Peter je, kakor nam sv. Klemenš papež pripoveduje, vsako jutro zgodaj kersčence zbiral, ž njimi vred po cele ure molil in Boga častil.

Tega zgleda so se vsi prvi kristjani zvesto poprijeli tako, da že neki paganski Plini cesarju Trajanu naznanja: „Zjutrej zgodaj, preden solnce izide, imajo svoje zbirališča, molijo in prepevajo Kristusu in Bogu v čast.“ — Ali znabiti mi porečeš, da so se časi spremenili. Da, žalibog! časi perve gorečnosti in zvestobe v službi božji so se spremenili in prišli so časi, da se ne le zanemarjeni mestjani vsega božjega ogibajo in zamečujejo vse božje, ampak tudi vaščani, kmetje in rokodelci, da le smodke po ustah lupiti in klobuk na stran potlačiti umijo, vso molitev pa zanemarjejo. Časi so se scer spremenili, v katerih služba božja hira, ne pa volja božja, ne dolžnost do večnega Bogá, koja na véke tajista ostane. „Ali ne veš“ — rečem torej s sv. Ambrožem — „ali ne veš, o človek, da si prvi sad svojega serca in glasu Bogu dolžen?“ Kaj pouzamemo iz vsega tega, ljubi moj! kot da: mi imamo in moramo moliti že na ljubo jutro, ker nas k temu sam Bog opominja in brumnih zgledi vlečejo.

3. In če dalej premišljujemo, nič ni pravičnije in dostojnije, kot ravno zjutrajna molitev. — Če si revnega popotnika pod svojo streho gostoljubno sprejel, se ti zjutrej stoterno zahvaljuje, preden se od tebe „z Bogom“ poslovijo in na daljno pot poda. Kdo se ti je, prašam, v pretekli noči večega dobrotnika skazal kot pa ravno tvoj nebeški Oče? — Sin — hči, postoj in le preudarjaj! — Koliko jih je v pretekli noči zbolelo tako, da sadaj na britki postelji stokajo, da jim je dvakrat gorjé? med tem ko se ti čverstega ali saj pokrepčanega zdravja veseliš. — Koliko sto in sto jih je pa smertna sapa v večnost odpihnila, in pa pred sveti stol ostre božje pravice posadila, da jim je gorjé — ah neštivilnokrat nezapopadljivo gorjé! — Ako bi te bila božja pravica ž njimi vred pred svojo sodbo to noč tirjala, kje bi bila sadaj tvoja duša? — Zavolj enega samega malega greha gotovo v prebitkih vicah, zavolj enega samega velikega greha gotovo v peklú za vekomaj! Ali

glej, neskončno dobrotljivi Oče, po ktereга volji vse obstoji, med tem ko je z drugimi po svoji ostri pravici ravnal, je pa tebi iz golega usmiljenja prizanesel, ti sopet en dan doživeti blagovolil, da se svojih grehov očistiš — storjenega dolga se oprostiš, — si novega zasluženja naberaš ter si tako svetih nebes služiš. Oh prevelika dobrotā božja, da te je preteklo noč ohranil, da še živiš! Berač naslonjen na palico, se ti za podeljeni dnar ali koščič kruha s tisučernim „Bog plačaj!“ zahvali; se ti bo pa merzelo svojemu naj višemu dobrotniku za neskončno velik dar milosti se hvaležno koj rano jutro priklanjati? Ali ne boš marveč od prevelike dobrote prevzet, koj, ko se izbudiš na svoje kolena planil, da Gospod Bogu iz dna svojega omečenega serca hvale daješ? Če ti iskrica hvaležnosti v sercu klije, gotovo moraš obstati: Mi imamo in moramo zjutrej moliti, naj velja kar hoče!

4. Kaj pa še, če presodiš, kaj te čaka prihodni dan? Gotovo Bogu se zjutraj poročiti, ne boš pozabil. Sopet en dan — novo življenje, daljno vojskovanje, ker je po besedah poterpežljivega Jaha človeško življenje vedno bojevanje. Saj je tudi temu tako. Veliko njih, kot nas vsakdajna skušnja uči, je šlo zjutraj veselo na delo, na pot, po opravilih, zvečer so jih pobitih ali polomljenih ali clo merzlih na dom prinesli; marsikteri je zjutraj spoštovan, preden je solnce k božji gnadi šlo, pa sovražen in preganjan; sovražni jezik mu je namreč dobro ime pozobal; zjutraj srečen premožen, gospod, — zvečer nesrečen, reven, berač na palici; — koliko njih ni že lastna hrana zavdala ali jim zdravje zaklatila? — Ah koliko njih pa ni zjutraj nedolžno v gnadi božji ustalo, ki po dnevi zapeljani so ob vse poštenje pred Bogom in ljudmi prišli, ter otroci hudiča postali! — Oh kolika škoda za dušo in telo se tedaj človeku čez dan nakloniti utegne! — Pre dragi sin — hči! Kdo ve, da ti ni ravno ta dan v tvojo nesrečo odločen. Glej! znabiti že snoči je tvoj nevošljivi sosēd tuhtal, kako da te bo danes skoz lažnjivo obrekovanje pri tvoji gosposki černil; tvoj priseženi sovražnik pa si je znabiti ravno ta dan odločil, se nad teboj iskreno mašcevat; tudi pisani modras ti ne misli prizanesti, marvec je že zgodaj

svoje želo s lastnim strupom nabrusil, da ti ga v živo zažene, da clo murva, češnja se ti ušibuje, da te padšega iz nje, če še pri življenju ostaneš, — tako poškodova, da boš morda sebi in drugim v veliko nadlogo — čez več let — do konca svojega življenja i. t. d. Ali kaj vse telesne nesreče niso še nič, če le brez najmanjšega zlega za dušo ostanejo. Toda vedi, da te znabiti tudi dušni sovražniki napadali bodo: meso se ti že v navadne hude djanja mika, prijatli posvetni te menijo danes pri svojih pohujšljivih, grešnih veselicah imeti; nič manj peklenske pošasti ti nasproti gredó, te skoz priliznjene zvijače zalezovat, ob gnado in prijaznost božjo pripraviti, te morda clo v neko pregreho tako černo pahnit, ktere se morebiti celo življenje znebiti ne moreš več, ali pa za ktere se spokoriti te bo veliko, veliko zopernosti stalo. Oh koliko nesreč in škod takih in enakih te ne prihodnji dan zadeti utegne! Boš pa ti vsemu temu in drugemu brez božje pomoči ulti, ali jih srečno premagati, poleg pa dolžnosti svojega stanú zvesto dopolniti in nasprotnosti tega udano prenašati vedel in mogel? Ti, vprašam, ki si tako slaboten, tako šibek, da te vsak veterc skušnjave na tla popihlja? Prijatelj! gotovo boš padel, če te Bog ne podpira, brez ktereга nič ne zamoremo; če ti pa Bog pomaga, vse v tvoj blagor izide; ali kaj? kdo ti bo škodovati zamogel? „Naj nas blagoslovi Bog, in vse pokrajne zemlje se imajo njega bati.“ (Ps. 66, 8.) Ali ne boš, si svest svoje velike nezmožnosti, ter neobhodne potrebe božje pomoči, koj na vse zgodnje tega vsegamogočnega varha na pomoč klical? Ne boš s kraljem Davidom na svoje kolena padši izdihnul, rekoč: „O Bog! hiti me otet; Gospod! teci mi pomagat. Omoteni in osramoteni naj bodo, kateri mi strežejo po življenji. — Moj pomočnik in moj odrešenik! Bog! nikar se ne mudi.“ (Ps. 69.) O Bog, stoj mi na strani v vseh mojih dušnih in telesnih nevarnostih! V tvoje svete rane zakri me! . . . In glej, najdel bodeš, česar ga prosiš: „Božje modrosti tisti najdejo — pravi sv. Duh — ki zjutraj k njej čuvajo.“ Pregov. 8. Angel božji bo svoje peruti čez te razpenjal, in vse tvoje dušne in telesne neprijatelje od tebe odvräčeval; če te tudi kot Davida tisuč in zopet tisuč neprijateljev obleže, bo On vso njih moč razdrobil (Ps. 3.); in naj

ti pa tudi v vse nesreče in škode tega sveta naklonijo, toliko večji blagor ti za dušo iz teh izrase, če si le zvest Bog je z meno, in jaz sem z Bogom. — Glej! ta je prvi dobiček zjutrajne molitve, da si Vsegamogočnega v brambo zadobiš, ki te namenjene škode varuje.

Kaj pa hočem reči od zasluženj, ki si jih z vsako juterno molitev pridobiti zamoremo? Če namreč našej zjutrajnej molitvi pobožni namen pristavimo, rekoč; „Darujem ti, o Bog! vse, karkoli bom danes dobrega mislil, govoril in storil ali pa hudega preterpel“, glejte! mi se z vsim, našim djanjem in nehanjem Bogu darujemo in vse je dobro in Bogu dopadljivo. Mi kot dobri otroci Bogu darujemo, On pa kot najmilejši Oče se na to otroško daritev ozira, svoj očetovski blagodar čez nas razlije, da za dobrim gorečejše podvizamo, vse britkosti in zopernosti dneva ložej in poterpežljivo prenašamo. Bogu darovane in potem storjene djanja, kakor tudi radovoljno prenašane zopernosti celega dneva postanejo za nas ključ nebeških vrat, gole zasluženja za sv. raj; vse to naš zvesti angel varh v zlaté bukve večnega življenja čversto zapisuje, da nam bodo shranjene za dan ostre sodbe milostljivega Sodnika naklonile, rekoč: „Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda!“ (Mat. 25.) — Glejte! drugo obrest zjutrajne molitve, da si zasluženja za svete nebesa nabiramo. O kdo med nami si ne bo, ljubi moji, po tej lahkej poti v kratkih trenutkih zjutrajne, toda iskrene pobožnosti blagor iz visokih nebes zaprosil, ter po prvem zdramljenju pred britko martro pokleknil, da izdihne: „O premili Oče! ta dan bodi tebi posvečen. Svoje telo in svojo dušo, vse svoje počutke in vso moč tebi darujem. Karkoli bom danes mislil, želel, govoril, storil ali terpel, vse naj bo tebi v čast, vse po tvojej sveti volji!“ i. t. d. To nam bode kaj nebeškega blagodar naklonilo! Ali ni res, kar še terdim: Mi imamo in moramo že zjutraj moliti, naj velja kar hoče, ker nas k temu naš lastni dobiček naganja, prvič, da se po dne dušne in telesne škode obvarjemo; drugič: da si zasluženja v nebesih zadobivljamo. Sv. Roža Liminska je zjutrajno molitev jako cenila, ter zjutrajnega žegna si močno poželega.

Da bi pa ne zamudila na vse zgodaj ustajati, zjutrajnega blagoslova prejemati, — kar se ji je bilo nekolikopot pripetilo zavolj ponočnega čuvanja v molitvah, si je od Marije device skoz posebno priporočenje gnado sprosila, da jo je vsako jutro zgodaj o stanovitnej uri iz spanja zdramila, ki je potem vsa vneta za božjo čast Večnega v molitvah slavila, se mu z dušo in s telesom darovala. Zjutrajne mane se je obilno udeležila; zakaj živela je namreč kot bela lilija s krepčavno rosico napajana; živela je sveto kot angel božji v človeškej podobi. — Storimo tudi mi tako; kajti dolžni smo zjutraj moliti: 1. Vse božje stvari na zemlji in nebesih nas vabijo; 2. sam Bog nas opominja in brumnih zgledi nas vlečejo; 3. postava hvaležnosti to od nas tirja; 4. naš lastni dobiček to od nas hoče. —

Sklep.

Cesar Karl veliki je, kakor beremo, sv. Ludgera na svoj dvor poklical, da bi modrega svetovavca v blagor svojih položnih na strani imel. Nekega dne mu cesar zgodej, ko je ravno v zjutrajni molitvi se mudil, k sebi priti ukaže. Sveti škof pa le na dalej svojo molitev opravlja. Cesar pošlje drugo-, tretjokrat; toda sv. mož tudi tretjič služabniku naznanja, da bo koj po doveršeni molitvi pri njem. Cesar ves nevoljen pridšega škofa zaničevavca svojih ukazov pokara, na kar mu Ludger neostrašeno in serčno odgovori: „Cesar! nikoli nisem mislil vaših zapoved zaničevati, toda pa tudi nikoli nisem menil vaših povelj pred božjimi dopolnovati. Saj tega sami dobro razumite in tudi ste mi koj o začetku rekli, da memo vseh reči ima Bog prvi biti. Nisem toraj Vas, svitli cesar, zaničeval, marveč sem dopolnivši najpervo dolžnost do Boga za svoje zveličanje poskerbel in se še pač tudi sadaj za vašo službo čverstejšega in pripravnejšega občutim.“ S tem odgovorom se je cesarju močno prikupil, ki mu veli, se tudi za naprej ravno te poti deržati. — Ljubi moji! posnemajmo sv. Ludgera; dopolnimo kot on vsak dan najpervo svojo dolžnost do Boga in poskerbimo za zveličanje duše; potem pa podajmo se vsak na svoje vsakdanje opravila. Tudi mi se bomo gotovo sposobniše za delo občutili; kralju nebes in zem-

lje se homo veliko prikupili; njega sv. žegen se nam bo pa tudi obilniši iz nebes rosil v blagor duši in telesu. — Naša prva misel toraj naj bo Bog, naj prva želja zopet Bog, prva beseda postavim: hvaljen bodi Jezus Kristus, naš prvi pogled na božjo martro, tudi med oblačenjem in umivanjem nikar ne opustimo dobrih misel, marveč prosimo ga za obleko čednosti, ktere nar bolj potrebujemo, za umivanje greha, ki ga naj rajši doprinašamo. Oblečeni in umiti spodobno pokleknimo in postavimo se v živo pričujočnost božjo, ter v družbo njegovih izvoljenih, odprimo svoje serce, častimo, hvalimo, prosimo večnega Boga. Glejte! „Molitev gre gor, pravi sv. Avguštin, in božja milost pa dol.“

Molite Gospoda vse ure, vse dni,

Saj večega na nebu, na zemlji ga ni;

Prosíte, hvalíte vladarja svetá,

Le On vam življenje, svoj blagor tud' dá. Amen.

Pridiga za god Kristusovega vnebohoda.

(Kako si zamoremo nebesa zaslužiti; gov. J. Z. v M.)

„Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji.“ Mark. 16, 19.

V v o d.

Na današnji dan se je Jezus zadnjič svojim apostelnom prikazal, je z njimi jedel, potem jih je pa peljal kakor po zadnji večerji na oljsko goro. Tam jih je še nekaj časa učil in jim rekel; „Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelje vsi stvari;“ potem je svoje roke nad njimi razposterl, jih blagoslovil in se počasi od zemlje proti nebesom vzdigoval; slednjič ga je svitel oblak vzel spred njih oči. Vedno so imeli učenci proti nebesom obrnjene oči in so za njim gledali; tudi potem, ko ga je svitel oblak njihovim očem zakril, niso jenjali v tisti kraj gledati, kjer so ga zadnjič vidili. Ali usmiljeni Jezus jim pošlje dva angela, ktera jih iz njih zamišljenja zdramita in jim

rečeta: „Možje Galilejski! kaj stojite, in gledate v nebo? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga vidili iti v nebo.“ Potem so se aposteljni v Jeruzalem vernili, ali z mislimi so bili zmeraj pri Jezusu v nebesih. Tudi naše misli, ljubi kristjani, ne smejo biti vedno pri posvetnih rečeh, ampak se morajo večkrat vzdigovati proti nebesom, k Jezusu. Ravno zavoljo tega, da bi mi svoje misli proti nebesom povzdigovali, je današnji praznik častitljivega vnebohoda Kristusovega postavljen. Danes moramo premišljevati, da smo popotniki na zemlji, da so le nebesa naš pravi dom, naše prebivališče za večne čase, da nas je Bog zato vstvaril, da bi kake leta na tem svetu po Jezusovem nauku živeli in po smerti večno veselje v nebesih uživali. Ker smo vsi za nebesa vstvarjeni, bomo danes premišljevali:

„Kakošne da so nebesa, in kako da si zamoremo nebesa zaslužiti.“

Od svetih nebes bom govoril; vem, da bote lepo poslušali!

Razlaga.

1. Gotovo vsak iz med nas želi zvedeti, kako da se mu bo v nebesih godilo, kjer bo po smerti vekomaj prebival. Ali od tega kraja nismo v stanu več zvedeti, kakor nas je Jezus Kristus učil. Jezus Kristus nam je pa povedal, kakih reči v nebesih ne bo. Kako veselo je za nas to zvedeti! Zemlja je za nas dolina solz; prav malo je tukej resničnega veselja, veliko je pa žalosti, britkosti in terpljenja. Zdaj moramo v tej dolini solz terpeti vročino, zdaj mraz, v potu svojega obraza si moramo služiti svoj vsakdanji kruh; zdaj nam Bog pošlje pomanjkanja, bolezni in mnogih nadlog; zdaj smo žalostni, zdaj v strahu, zdaj v nevarnosti grešiti; zdaj nam smert vzame starše, brate, sestre in prijatelje, kmalo pride smert tudi po nas in nas loči od tistih, kateri so nam dragi in ljubi. Vseh teh reči v nebesih ne bo. Sv. Janez pravi: „Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smerti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprešnje je minulo.“ Skr. raz. 21,4. — Zdaj smo slišali, katerih reči v nebesih

ne bo; zaslišimo zdaj še, kako veselje je Bog tistim pripravil, kateri ga ljubijo. Nebeškega veselja zapopasti nam ni mogoče, dokler na svetu živimo. Sv. apostel Pavel, kateri je bil v tretje nebesa zamaknjen, od nebeškega veselja tako govori: „Okoli ni vidilo, uho ni slišalo, in v serce človeško ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.“ 1. Kor. 2, 9. — V nebesih bomo gledali Boga od obličja do obličja in spoznali njegovo veliko ljubezen do nas, kateri je iz ljubezni do nas svojega edinorojenega Sina na svet poslal, da nas je s svojim terpljenjem in smertjo na križu odrešil. V nebesih bomo gledali našega zveličarja Jezusa Kristusa. Če so že na svetu ljudje od veselja, Jezusa viditi in slišati, na jed in pijačo pozabili, če so trije apostelniki na gori Tabor, ko se je Jezus spremenil in le kake trenutke svojo nebeško lepoto razodel, tako veselje občutili, da so hotli šotore narediti in vedno tam biti, kako veselje bo še le za nas vekomaj pri Jezusu biti! Gledali bomo tudi Marijo prečisto devico; naše ljube angele varhe, naše starše, brate, sestre, prijatelje in duhovnike in vse svetnike in svetnice božje, in na vse večne čase bomo skupej ostali. To, kar sem od nebeškega veselja povedal, je dovolj, naše želje po nebesih pomnožiti in nas spodbosti, se za nebesa vedno prizadevati.

2. Kako si pa zamoremo nebesa zaslužiti? Če zglede svetnikov posnemamo. V nebesih so svetniki, kateri so na zemlji v ravno takih stanovih živeli, kakor mi živimo, se v ravno takih okoliščinah znašli, v kakoršnih se mi nahajamo. V nebesih so svetniki, kateri so bili na svetu bogati; in so svetniki, kateri so bili v življenju revni; v nebesih so taki, kateri so na svetu vedno v gnadi božji živeli, ali taki, kateri so tudi spokorniki, ali taki, kateri so čas v grehu živeli, potem so pa pokoro storili. Kako so se bogati zveličali? Doprinasili so dobre dela. Oni niso imeli svojih serc na bogastvo navezanih, živeli so na svetu kakor ptujci in popotniki, vedno so svoje misli proti nebesom obračali. Bog je sv. Pafnuciju puščavniku razodel, kako dopadljivi so mu premožni ljudje, kateri se svojega bogastva v božjo čast in v pomoč revnih poslužijo; rekel mu je, da je njegovo zasluženje ravno tolikšno, kakoršno je zasluženje nekega premožnega človeka,

ki je blizu pušcave svoje posestvo imel. Sv. Pafnuci je želel viditi, kako letá kmet živi, in ga je tedaj šel obiskat. Kmet ga je prijazno sprejel, in mu je, kolikor je le mogel, dobro postregel. Po jedi ga je Pafnuci prosil, da naj mu natanko pové, kako živi. Kmet se je začudil in je rekel, da njegovo življenje je navadno, da nič posebnega ne stori, in da nobene posebne čednosti nima. Ali ker ga je Pafnuci le še dalje prosil, je rekel, da rad popotnike sprejema in jim streže, da ne zaničuje revežev in da jim rad pomaga, da s svojimi podložnimi vselej po pravici ravna; da nobenemu sosedu škode ne dela, da nobenega ne žali in od nobenega slabo ne govori, ampak da vse časti in ljubi, in da želi, jih vse v miru in edinstnosti ohraniti. Kadar je sv. Pafnuci to slišal, je bil priserčno vesel, in je spoznal, da za nebesa ni treba velikih in posebnih reči, da se človek lahko v vsakem stanu zveliča, če le zvesto dolžnosti svojega stanu dopolnjuje. — Kako so si pa revni ljudje nebesa zaslužili? Poterpežljivi in udani so bili v božjo voljo. Oni so bili tako v božjo voljo udani, da so vsako terpljenje veselega serca sprejeli in zanj Boga hvalili. Tako v božjo voljo udan je bil nek revež. Pobožen duhoven je celih osem let vedno Boga prosil, da naj mu gnado da, človeka najti, kateri mu bo pot resnice pokazal. Bog mu je rekel, da naj gre k cerkvi, in tam bo človeka našel, kateri mu bo pot resnice pokazal. Vesel je tedaj duhoven k cerkvi šel, in je na cerkvenem pragu reveža zagledal, ki je bil ves raztergan in poln ran in ga je z milim glasom pozdravil, rekoč: Dober dan ti Bog daj, ubogi revež! Na to mu je revež z veselim obličjem odgovoril: Še nikoli hudega dneva nisem imel. Duhoven mu je dalje rekel: Dobro srečo ti Bog daj! In revež je odgovoril: Še nikoli nisem nobene nesreče imel. Ko se je duhoven čudil, mu je revež rekel: Popolnoma sem v božjo voljo udan, in kar Bog hoče, tudi jaz hočem. Kadar me tedaj mraz ali vročina, pomanjkanje ali bolezen tare, vedno Boga hvalim. Naj bo vreme lepo ali gerdo, naj se mi kaj prijetnega ali neprijetnega zgodi, vse vzamem vesel iz božjih rok, in Boga hvalim, ker vem, da nam Bog, ki je večna dobrotà, nič drugega dati ne more, kakor kar je dobro. Iz tega zgleda je duhoven spoznal, kako prijetni so Bogu revni

ljudje, ki so v njegovo voljo vdani. Ravno tako v božjo voljo vdan je bil tudi nek kmet. Pobožen kmet, ki je imel zmeraj lepše polje, kakor njegovi sosedge, je bil vprašan, od kod to pride, da je njegovo polje zmeraj nar lepše. Odgovoril je: Mislim, da to pride od tod, ker imam zmeraj tako vreme, kakoršnega sam hočem; zakaj zmeraj želim le tako vreme, kakoršnega Bog hoče in tako vreme je za moje polje nar boljše. Tudi dve revne ženki ste bile tako v božjo voljo vdane. Sv. Makarju, puščavniku, je Bog na znanje dal, da ste dve revni ženki, ktere ste blizo puščavnika stanovale, ravno tako pobožne, kakor on. Sv. Makari je ženski obiskal in se prepričal, da ni bilo nič čudnega in posebnega pri njima. One ste bile s svojim ubožtvom zadovoljne, ste že 15 let skupej stanovale in se niste nikoli zavoljo nobene reči kregale, ali ena drugo žalile ne v besedah, ne v djanju. Če ste vi ubogi z božjo voljo zadovoljni, če kako zopernost ali sitnost svojega bližnjega voljno preterpate; če vsake besede za zlo ne jemljete in svoje nejevolje ne pokažete, če nespametnosti svojemu bližnjemu ne zamerite in v pripuščenih rečeh radi odjenjate, ste Bogu ravno tako dopadljivi, kakor une dve ženki. — Na kako vižo so se pa grešniki spreobrnili in zveličali? Od božje gnade razsvetljeni so terdno in stanovitno sklenili, se popolnoma Bogu dati, in ta sklep in to obljubo so vedno ponavljali. Tako je storila naslednja grešnica: V Rimu je neki pridigar ostre spokorne pridige tri dni zjutraj in popoldne imel. Blizo tiste cerkve, kjer je pridigoval, je živela razujzdana ženska. Kadar je slišala, da bodo pridige v tej cerkvi, je precej rekla, da jih ne bo šla poslušat; njene prijateljce so jo pa tako dolgo prosile, da je objubila, jih poslušat iti. V prvi pridigi je pridigar govoril od tega, zakaj nas je Bog vstvaril; in v sercu lete grešnice se je pri tej pridigi tak svet ogenj vžgal, da je po pridigi duhovnemu rekla: Sklenila sem svetnica postati, in koj v kratkem. — Potem si je ravno te besede na papir zapisala in jih je k nogam podobe križanega Jezusa pripela. Od tiste ure je tako sveto živeti začela, da je 11 mescev potem v svetosti umerla.

S k l e p.

Iz teh zgledov vidite, ljubi kristjani, da so ljudje vseh stanov na zemlji sveto živeli in po smerti večno zveličanje v nebesih dosegli. Če so pa oni, kateri so v ravno takih stanovih, in v ravno takih okolišinah živeli, kakor mi živimo, sveto živeti zamogli, zakaj bi mi ne zamogli, vpraša samega sebe sv. Avguštín? Ali nimamo ravno tistih pripomočkov sveto živeti, kakor so jih oni imeli? Ali se nam ne označuje ravno tako božja beseda, kakor njim? Ali nam niso tako sveti zakramenti na ponudbo, kakor njim? Rečem, da jih je veliko v nebesih, kateri so imeli veliko manj pripomočkov sveto živeti, kakor jih mi imamo. Vprašajmo se zdaj, kako smo svetnike posnemali, če nam je Bog premoženje dal, ali smo se ga po božji volji poslužili; če nam je pa Bog ubožstvo poslal, ali smo se v božjo voljo vdali in z volje terpeli; če smo grešili, ali smo se že v resnici spokorili? Če tega nismo dozdej storili, obljubimo Bogu, da bomo zanaprej storili! Da bomo pa svoje predvzetje spolniti zamogli, prosimo te vsegamogočni Bog, dodeli nam svojo gnado, da, ker verujemo, da je na današnji dan tvoj edinorojeni Sin, naš zveličar, v nebesa šel, se tudi mi z mislijo v nebesih znajdemo, in na tem svetu tako živimo, da te bomo po smerti od obličja v obličje gledali in častili vekomaj. Amen.

Pridiga za VI. nedeljo po veliki noči.

(Posvetno terpljenje nam je dobro; gov. gosp. t.)

„To sem vam pa povedal, da, kader ura pride, se spomnite, da sem vam jaz pravil.“ Jan. 16, 14.

V v o d.

V današnjem sv. evangelju Jezus svojim učencem naprej pove, kako se jim bo po njegovem odhodu godilo. Nič dobrega jih ne čaka na tem svetu. Ne čast, ne bogastvo, ne imenitnost bo plačilo za njih trud in prizadevanje. Le britkosti, terpljenje, sovraženje, zaničevanje, preganjanje in grozo-

vitna smert: to imajo dočakati od tega sveta: „Iz shodnic vas bodo devali; govori Jezus, ura clo pride, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori.“ Alj to sem vam povedal, da kader ura pride se spomnite, da sem vam jaz pravil. — In kar je Jezus tukej govoril, se je ob kratkem vse zgodilo. Njegovi apostelni so veliko hudega prestali na svetu, so med trdom in terplenjem oznanovali nauke Jezusove, so zadnič tudi za Jezusa svojo kerv prelili: alj skoz svoje kratko terpljenje so pa tudi šli v kraljestvo večnega veselja. — Ljubi moji! Kakor se je učencom Jezusovim godilo, tako se godi tudi nam. Tudi mi vsi, kar nas je od žene rojenih, smo terpljenju in velikim nadlogam podverženi. Od zibeli do groba nas spremljajo težave in britkosti. Vsaka starost, vsak stan, vsak čas ima svoje posebne krize in težave. Otroci terpi zavolj svoje slabosti, odrasčeni terpijo zavolj svoje pregrešne požljivosti; sivi starček terpi zavolj svojih slabih moči in bolehnosti, vbogi terpijo, ker še potrebnega živeža nimajo, bogati terpijo, ker se bojijo zgubiti svoje premoženje. O človek! podaj se križem sveta, in išči človeka, ki je brez vsega terpljenja. Resnico ti povem: našel ga ne boš. Ko bi tudi na kraljevem tronu sedel: brez terpljenja in nadlog vonder nigdar ne boš. Če tudi nekaj časa človek mirno in veselo živi, vonder veselje le kratko terpi. Za veseljem pride žalost; z yeseljem in srečo se terpljenje versti. Od kar je Adam grešil, mora človek terpeti. To nam priča Jezus v svetem evangelju, ki svojim ljubljenim učencom le hude čase in terpljenje prerokuje. To tudi vsak izmed nas sam po sebi nar bolj dobro ve. Terpljenje sveta vse otroke Adamove močno tare. — Alj vonder se ljudje tako branijo terpljenja in želijo le vedno srečno živeti. Nekteri skorej obupati hočejo, kader jih kaka nesreča zadene. Alj tega pa ne pomislijo, da se brez božje volje nič ne godi. Če nas Bog ravno včasi hudo terpeti pusti, je Njegova roka proti nam vonder mila in ljuba. Za kratko terpljenje nam dobrotljivi Oče večno veselje podati želi. — O da bi le vselej spoznali Njegovo sveto previdnost in se tajisti čisto podvergli: mi bi veliko bolj poterpežljivo težave nosili, in

se clo veselili, zavolj Boga kaj hudega prestati. — Da se bo pa to zanaprej zgodilo, vam bom danes ob kratkem pokazal:

1. Kako dober namén Bog z nami ima, kader nas tukej terpeti pusti; in

2. Koliko dobrega nam iz časnega terpljenja priraste, ako tajisto voljno nosimo.

Od tega vam govorim Bogu k časti in vam k tolažbi; poslušajte.

Razlaga.

1. Dobro nam Bog hoče, kader nam pošilja težave in križe. Takrat nas uči, na Njega zaupati, pri Njem pomoči iskati, in našo veliko slabost čisto spoznati, ktere mi v sreči in veselju nikolj ne spoznamo. Dokler se človeku dobro godi, in mu vse po sreči gré, se tako lahko prevzame in pozabi svojega Boga, od kterega vonder vse svoje ima. Zanaša se večkrat na svojo lastno moč, in misli, da od nobenega drugega kaj več ne potrebuje. Kader pa človeka nesreča obišče; kader terpljenje in mnogo-verstne nadloge čez njega planejo: o takrat še le občuti svojo slabost, in vidi, da si sam pomagati ni v stanu. Takrat začne zdihovati, žalovati, in se ozirati okoli, kje bi bilo najti pomoči? Išče jo nar poprej pri ljudeh. Ali hitro spozna, da so tudi drugi ravno tako nezmožni; da mu tudi njegovi nar boljši prijatlji pomagati ne morejo: zdaj se še le oberne k tajistemu, kteri nam pa zmirom je v stanu dati pomoči, naj se nam še tako hudo godi. Zdaj se z velikim zaupanjem oberne k svojemu dobremu Očetu v nebesih, in Njemu zanaprej bolj zvesto služiti, terdno obljubi. Terpljenje človeka k Bogu pripravlja. —

Dobro vemo, da molitev grešnika pri Bogu uslišana ni; zatoraj začnemo ob času terpljenja naj bolj gotovo se pokoriti. Kader nas nadloge stiskajo, in nam le Bog pomagati zamore, takrat začnemo naše grehe obžalovati, kteri so morebiti vzrok naše nesreče. Takrat začnemo svoje serce grehov očiščevati in se poboljšati, da bi potem vredni postali, pred Bogom uslišani biti. Glejte, kako dobro je terpljenje za greš-

nika, katerega nobena druga reč k Bogu nazaj ne pripelja, kakor križi in težave, kateri ga k poboljšanju svojega življenja nagnejo, in njegovo dušo večne smerti otmejo. Kteri ste enkrat tako nesrečni bili, v kak veliki greh pasti; kaj vas je k poboljšanju, k pokori pripeljalo? Ali niste v terpljenju in nesrečah, s kterimi vas je Bog obiskal, nar poprej začeli misliti na Boga, na razžaljenje tistega, na škodo, ki vam jo je greh storil. In tako ste se z božjo pomočjo poboljšali, in ste pred Bogom zopet dopadljivi postali. Kteri ste bili enkrat na svoji duši zboleli, ker ste jo z velikimi grehi ranili in ji tudi življenje odvzeli; ali niste ravno skoz to zopet na svoji duši ozdraveli, ker je Bog vašemu truplu kako bolezen poslal? Veliko ste prestali bolečin na svojem truplu; ali to vam je priložnost dalo, svojo dušo ozdraviti. Kteri ste v svoji mladosti prevzetno in nepremišljeno živeli, ali niste vi potem začeli bolj pametni biti, kader vam je Bog vaše stariše vzel, kader ste vi sami sirote ostali. Težko in žalostno je bilo za vas, zgubiti svoje ljube starše: ali ravno to vas je poboljšalo in k poštenemu in lepemu zadržanju pripeljalo. In tako bi vam še lahko veliko jih naštel, kateri so še le potem začeli se pokoriti, pobožno in bogaboječe živeti, ko jih je Bog s terpljenjem in s težavami obiskal. Oh dober namen ima tedaj Bog z nami, ako nas tukej časno terpeti pusti! Skoz terpljenje nas pa milostljivi Bog tudi poterpežljivosti uči, ktera nas nar bolj gotovo v nebesa pripelja. Kar človek poterpežljivo prenaša iz ljubezni do Boga, to mu bo neminljivo krono zaslužilo v nebesih. In ravno skoz velike britkosti tega življenja se lahko vadimo in učimo poterpežljivosti, ktera je veliko svetnikom v nebesa pomagala, ktera pa tudi nas v srečo nebeško pripeljala bo. — O kristjani moji! ne bodite toraj žalostni, če vas Bog s terpljenjem obišče, ktero le kratek čas terpi. Le po terpljenju pride večno veselje. Pomislite večkrat na besede Jezusove, ki pravi: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga na se potegnejo.“ Mat. 11, 12. Spominjajte se večkrat na besede sv. Avgušтина, ki pravi: „Kdor na tem svetu ne terpi, naj se večnosti boji.“ Le pravico in pošteno in bogaboječe živite, in vam bo kratko terpljenje sad dozorilo za neskončno večnost, zakaj sv. Krizostom pravi: „Kogar vidiš, da pravico živi,

naj se mu ravno še tako hudo godi, njega srečnega imenuj, čez vse hvali in povišuj; saj so nebesa njegove.“ To naj bo tudi naša tolažba v vsakem, še tako velikem terpljenju. Prenašajmo ga voljno in poterpežljivo; saj bojo tudi enkrat nebesa naše večno plačilo! Bog nas toraj ljubi, ki nam pošilja terpljenje, in z nami nar boljši namen doseči želi. — Ali iz terpljenja se tudi za nas nar večje bogastvo pridobi.

2. Če nam terpljenje in težave našega življenja veliko večje zaupanje na Boga prinesejo; če nas križi in težave grehov čistijo in k resnični pokori in tako h gnadi in ljubezni božji pripeljajo; če nas učijo poterpežljivosti in vdanja v božjo previdnost; tako iz njih tudi neizrečeno veliko dobrega priraste za večno življenje. Iz terpljenja tedaj zadobimo tiste dobrote, tiste zaklade, ki jih bomo seboj vzeli, kader bomo vse drugo tukaj pustili. In če mi v terpljenju vselej naše oči na Boga obračamo, in iz ljubezni do Njega kaj hudega rado-voljni prenašamo, bomo mi v sredi našega terpljenja, v sredi težav in britkost že na tem svetu veliko bolj srečni in veseli, kakor grešniki, naj se jim še tako dobro godi. Mi bomo vživali pri svojem terpljenju nebeški mir, dušni pokoj, katerega grešnik nikoli nima. In neskončno modri Bog je tako naredil, da tisti, ki na tem svetu kaj hudega prenašajo, se zadnič veselijo; tisti pa, ki se zdaj veselijo in pregrešno veselje vživajo, bodo pa enkrat žalovali, in morebiti prepozno, zakaj večno terpljenje pride po kratkem, pregrešnem veselju. To nam pričajo prigodbe iz sv. pisma. Kaj so imeli ljudje ob času Noeta od svojega pregrešnega veselja? Živel so po svojih počutkih, plesali in rajali in razujzdano so živeli. Ali kaj je prišlo po takem pregrešnem veselju? Bog je pustil tako dolgo deževati, da so se vsi potopili in strašen konec vzeli. Noe pa, ki je hodil po ternjevi poti čednosti, in je veliko terpel hudega, je bil rešen smerti, in vsa njegova družina. Prebivavci Sodome in Gomore so strašno gerdo živeli in pregrešno veselje uživali. Ali kako se jim je zadnič godilo? Bog jih je pokončal z ognjem in žveplom iz nebes; strašen konec so vzeli vsi nesrečni razujzdanci. Lot pa in njegova družina, ki so lepo, čisto in bogaboječe živeli, in po težavni poti čednosti hodili, so bili sami rešeni strašnega pokončanja pregrešnih

mest. Ubogi Lacar je veliko revšino terpel, pa tudi velike bolečine na svojem truplu. Veliko lakote je prebil in še drobtinc mu niso hotli podati, ktere so bogatemu z mize padale. Bogatinec se je pa dobro gostil in mehko oblačil. Ali kaj se zgodilo? Oba sta umerla. Lacar, ki je tukaj revno živel in veliko terpel, je bil od angelov v nebesa nesen; bogatinec pa, ki se je na svetu veselil, je bil v pekel pokopan.

Glejte, kristjani! tako dela pravica božja. Kdor se tukaj pregrešno veseli, mora na unem svetu večno terpeti. Kdor pa tukaj kratek čas terpi voljno iz ljubezni do Jezusa, se bo pa na unem svetu večno veselil. Kaj je tedaj za nas boljše? tukaj se veseliti in enkrat večno terpeti; ali tukaj kratek čas terpeti in enkrat tamkej v nebesih večno veselje uživati? — O kristjani! spoznajte toraj, kako dobrotljiv je Bog proti nam, ki nas le nekatere leta pusti tukaj terpeti, da bi nam enkrat večno veselje podal. Spoznajte toraj, koliko dobrega prinese časno terpljenje, ki se enkrat v neizrečeno veselje spremeni. Učite se toraj vse terpljenje vašega življenja na svetu, vse težave in britkosti vašega stanu, v kterega vas je Bog postavil, voljno, poterpežljivo nositi; saj bote enkrat za vsako solzo, za vsako žalost in britkost neizrečeno veliko plačilo prejeli, če se čisto v božjo sveto previdnost podaste. Ogledujte se večkrat v svojem terpljenju na Jezusa križanega, ki tudi v neizrečenih bolečinah na križu visi, ki je le skoz terpljenje in britko smert nas odrešil, ki je skoz terpljenje šel v veličastvo svojega nebeškega Očeta. Ogledujte se večkrat na njegove aposteljne, ki so tudi le skoz terpljenje, težave, preganjanje in britko smert šli v hišo večnega veselja. Ogledujmo se na toliko število drugih svetnikov in mučencev, ki so iz ljubezni do Jezusa neizrečene bolečine veseli prestali, ki se pa zdaj vekomaj veselijo v nebeškem paradizu. Toliko dobrega in veslega dozori iz časnega terpljenja!

S k l e p.

Leta 260 po Kristusu je bil v mestu Cesarea nek Arkadi, bogat gospod, pa tudi goreč kristjan. Hotli so ga neverniki posiliti, da naj Jezusa zataji. Terpincijo in mucijo ga, pa vse nič ne pomaga. Slednjic ga na križ razpno, da se

mu zaporedoma ud za udom odseka. Oh kako strašno in grozno! Arkadi terpi toliko bolečin in terpi jih tako veselega serca, da se vsi pričujoči groze zavzamejo in solze prelivajo! Arkadi pa jim jame govoriti s križa: „Gledavci nenavadnih muk, kar terpim, je le malo, in lahko za tega, kateri večne krone pričakuje. Spoznajte vsemogočnega Boga, kateri mi moči daje, umreti za večno življenje. Za njega terpeti, je veselje; k njemu grem, da prejmem za tako majhno muko večno življenje, ne bom se več ločil od Boga!“ Ko sodnik vidi, da Arkadi še ni mertev, zapove, naj se mu trebuh prereže in čreva iztergajo. Zdaj Arkadi še enkrat oči proti nebesom oberne, rekoč: „Zahvalim te, o Gospod! da smem tvoje nebo gledati, od kodar zveličanje pričakujem“; izreče in dušo spusti. Ljubi moji! Naš usmiljeni Oče nebeški nam le dobro hoče, če nam terpljenja na tem svetu pošilja, in iz časnega terpljenja nam dozori veselje večno. Tega ne zabimo, tega se večkrat spominjajmo, in prenašali bomo težave in britkosti tega življenja voljno in poterpežljivo. Po tem nam bo vsak križ veliko lažejši, tam nad zvezdami pa bomo veseli občutili, kako resnične so sladke besede sv. Pavla: Terpljenje tega sveta se ne da primerjati tisti slavi in sreči, ktero je Bog tam v nebesih pripravil svojim ljubim! Amen.

Kerščanski nauki.

XXXIII. Glej katekizem: „Od tretje cerkvene zapovedi.“

V v o d.

Pridemo k nauku od posta. Postiti se je že stara navada. V sv. pismu beremo, da so posti Bogu zlo dopadljivi, in nam k zveličanju veliko pomagajo. Sam Bog je že v stari zavezi Izraelcom zapovedal, se postiti, in Izraelci so se tudi zvesto ravnali po tej zapovedi, kakor na več krajih sv. pisma beremo. Tudi Jezus je v novi zavezi post priporočil z besedo in s svojim lastnim izgledom; ker nam pravi sv. evangelje, da se je Jezus 40 dni in 40 noči postil, poprej ko je učiti začel. Kar je Jezus učil in sto-

ril, so storili tudi njegovi apostelni. (Ap. dj. 13, 2, 3. 2. Cor. 6, 5. 11, 27.) Kar so apostelni učili in storili, so storili tudi prvi kristjani, kakor nam cerkveni učeniki Tertulian, Epifani in drugi pričujejo, kateri nam pripovedujejo, kako ostro so se postili kristjani prvih časov. Tega pa se ni treba čuditi, kajti postiti se človeku k zveličanju močno pomaga: Po postu dobimo odpuščanje grehov in zasluženih kazni, saj veste, kaka se je Ninivljanom godila; — po postu krotimo svojo grešno poželjivost: „Ena sorta hudičev je, ki se ne da drugač premagati, kakor skoz molitev in post;“ — po postu zadostimo božji pravici, ker se sami zadovoljno pokorimo in kaznujemo; — po postu se pripravne storimo pobožno moliti in sv. reči premišljevati, česar nas prepriča življenje svetnikov in svetnic božjih. Toliko dobička nam sveti post donša; ni se toraj čuditi, da sv. katolijska cerkev, naša skerbna mati, nam zapoveduje postiti se. Tretja cerkvena zapoved se glasi; „Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni; zderži se tudi ob petkih in sabotah mesenih jedi.“ — Ta zapoved nam dvoje zapoveduje: 1. da se moramo v nekterih dnevih postiti, to je samo postne jedi jesti in se samo enkrat na dan do siteda najesti, to so zapovedani posti; 2. da se moramo v nekterih dnevih mesenih jedi zderžati, če se ravno tudi več kakor enkrat do siteda najesti smemo, to je ob petkih in sabotah.

Danes vam hočem razlagati: naj imenitnejše reči zastran svetega posta; poslušajte!

Razlaga.

Dvojne sorte so posti: zapovedani posti, ob katerih ne smemo mesenih jedi jesti pa tudi ne več kot enkrat na dan do celega nasititi se; so pa tudi taki posti, kjer mesenih jedi jesti ne smemo, pa več kot enkrat do siteda se najesti. Od obojih kaj.

Kteri so zapovedani posti? Zapovedani posti so: 1. štiridesdanski post, od pepelnice vsak dan do velike noči razen nedelj. 2. Kvaterni post, štirkat v letu vselej v

sredo, petek in saboto. 3. Bile ali preddnevi pred velikimi prazniki, kakor se vam še vselej posebej oznanje.

Ktere dneve nam je pa cerkev zapovedala, se samo mesenih jedi zderžati? Vsak petek in saboto cellega leta je prepovedano mesene jedi zavživati. Pozneje je pa cerkev v saboto pripustila, čeravno še zmirom dobri kristjani tudi v saboto mesenega ne jejo, po stari lepi, keršanski navadi; pri tem imajo škofje oblast po škofijah zapovedovati.

K čemu je pa cerkev štiridesetdanski post postavila? Štiridesetdanski post je postavljen: 1. posnemati Jezusa, našega zveličarja, ki se je tudi postil 40 dni in 40 noči, poprej ko je učiti in svoje nebeško kraljestvo razširati začel; 2. spominjati se Njegovega terpljenja; da bi se tudi mi takrat sami sebe pokorili, kader obhajamo spomin tajistega časa, ko je Jezus toliko terpel za nas; 3. nas močne storiti v vojskovanju zoper greh in hudiča, k molitvi, k svetemu premišljevanju, zatajevanju samega sebe: „Postiti se, pravi sv. Bazili, je scer vselej dobro tajistim, ki se radovoljno postijo; hudiči se ne podstopijo napasti tajistega, ki se posti; angelci, ki so varhi našega življenja, se radi pomudijo pri tajisti duši, ki je skoz poste očiščena. Narprej se pa to zgodi pri tajistih postih, ki so po celem svetu oznanjeni, namreč pri štiridesetdanskem postu, ki je postavljen in zapovedan za celi keršanski svet. —

K čemu je cerkev kvaterne poste postavila? Štiri kvatre je postavila: 1. v zahvalo za vse dobre, ki smo jih v pretečenem četertletu od Boga prejeli; in pa za pokorjenje vsih tistih grehoy, s kterimi smo v pretečenem četertletu Boga razžalili. 2. da bi skoz post in molitvo si izprosili, da bi nam Bog dal dobre, brumne in od sv. Duha razsvetljene duhovne; zakaj v tem času so se že od nekdaj mašniki žegnovali, zatorej so se takrat škofje in tudi drugi kristjani postili in molili za zveste božje služavnike. (Ap. d. j. 14, 22.) V ta namen se moramo postiti tudi mi; — sv. cerkva to želi. K čemu je cerkev bile alj poste pred nekterimi prazniki postavila? — Bile alj poste pred velikimi prazniki je postavila, da bi se skoz post, molitvo in brumno premišljevanje na prihodni praznik vredno

pripravili, in tajistega v pravem duhu in svetem veselju obhajali. Tudi le ti pōsti so stari, kakor sv. cerkev, ki jih je zapovedala. —

Zakaj je pa cerkev v petek in saboto prepovedala mesene jedi? Prepovedala jih je k spominu smerti Jezusove, kateri je v petek na križu vmerl in v saboto pa v grobu počival. Zatorej se v hvaležni spomin te imenitne prigodbe o teh dnevih mesojēje zderžati moramo. Ker nam je pa cerkev pozneje pripustila meso jesti po sabotah, tako nam tedaj sam petek ostane, na katerem je ojstro prepovedano, zavživati mesene jedi; kar dobri kristjani tudi zvesto deržijo. — Kdo je tedaj dolžen, zapovedane cerkvene poste deržati? — Postiti se o zapovedanih postnih dnevih, to je, postne jedi zavžiti in se na dan le enkrat do sitega najesti, je dolžen vsak kristjan od 21. do 60-tega leta, kateri je pri zdravju, in ktereга težko delo alj kaka posebna slabost ne izgovori. Kdor se zavolj bolezni ali starosti postiti ne more, naj pa toliko več moli in kaj drugega dobrega stori. — Kdo je pa dolžen, se ob petkih mesenih jedi zderžati? — Vsi kristjani so dolžni od sedmega leta naprej — po petkih se zderžati mesenih jedi, če niso skoz bolezen, preveliko revšino ali duhovno pripušenje — dispens — od te dolžnosti odvezani. —

Kaj pa stori tajisti kristjan, ki zapovedanega posta ne derži, ali kateri v petek meseno jē? — Tak človek, ki se nič ne posti in radovoljno in prederzno v petek meseno jē: stori smerten greh, kakor nas sveta cerkev uči. In ko bi človek samo ta greh storil, vsakega drugega greha se pa zvesto varoval: bi vonder pogubljen bil, ko bi ga Bog v tem grehu iz tega sveta poklical. Zakaj sveto pismo pravi, da kdor celo postavo dopolni, pa se le v eni reči radovoljno pregreši, je celo postavo prelomil. — V prvih časih keršanstva je bil post tako ojstro zapovedan, da je cerkev tiste kristjane, ki niso štir-desetdanskega posta deržali, iz svoje občine izklenila. Če pa ravno dandanašnji cerkev tako ojstro več ne kaz-

nuje tistih, ki zapovedan post prelomijo, tako vendar greh zmirom enako velik ostane, če kdo cerkveno zapoved prederzno zaničuje. Naši posti niso senca proti tem, kakor so se prvi kristjani postili. Zatoraj je pa tudi naša dolžnost, te male poste, ki jih nam sv. cerkev zapoveduje, zvesto deržati, in k našemu dušnemu pridu obračati. —

Je pa to zadosti že, če se človek prav ostro posti, drugega pa nič ne stori? To še ni zadosti, ampak s postom morajo tudi druge dobre dela sklenjene biti. Kdor se posti, mora tudi moliti. Kdor se posti, se ne sme postiti zategadelj, da bi si kaj prihranil, ampak more od tega, kar si skoz poste prihrani, ubogim podati, takrat bo njegov post pri Bogu zasluženje imel. Kdor se posti, se mora poboljšati od svojih grehov in mora skoz post in pokorjenje samega sebe k brumnemu življenju napeljan biti. Če se človek skoz poste nič ne poboljša, ampak zmirom stari grešnik ostane, mu tudi noben post kaj ne pomaga. Kar je tedaj posebno potreba, da nam posti k zasluženju služijo, je to, da se skoz poste za storjene grehe pokorimo in se jih zanaprej zvesto varjemo. „Kaj ti pomaga, pravi sv. Krizostom, če cel dan nič ne ješ, zraven pa kolneš in preklinjaš? Zderžanje od jedi je le zategadelj vpeljano, da se poželjivost našega mesa ukroti. Kdor se posti, mora pred drugim svojo jezo potolažiti, nerodne poželenja berzdati, lakomnosti se zoperstaviti, in do ubogih radodaren biti. Na to morate gledati, ne pa misliti, da je to že pravi post, če se od jutra do večera vseh jedi zderžite.“ — Pa tudi to še ni zadosti, se samo v jedi postiti. „Če se je samo goltanc pregrešil, pravi sv. Bernard, se tudi naj sam posti, in to je zadosti; če so se pa tudi drugi udje pregrešili, zakaj bi se pa ne postili? Naj se posti oko, naj se radovoljnih pogledov in prederznosti zderži, da se bo popolnoma ponižalo, skoz pokoro vkrotilo, ker je poprej tako prederzno svoje prešerne poglede paslo. Naj se postijo ušesa, ki so se nečimernemu govorjenju in vsem pregrešnim besedam odpirale. Naj se posti jezik, in se naj opravljanja zderži, godernjanja, nečimurnih, nepotrebnih, lahkomiselnih in pregrešnih besed. Naj se posti roka, in naj se varuje tistega dela, kar ni zapovedano, ampak kar je prepovedano. Naj se posti noga vseh prepove-

danih potov. Naj se posti duša, in naj se zderži od hudobne volje in vsaktere hudobije.“ Na tako vižo se je tedaj postiti, če hočemo prav, po božji volji se postiti.

S k l e p.

To so toraj nar imenitnejši nauki zastran sv. posta. Kar vam pa, ljubi moji! posebno priporočam, je to: ne dajte se premotiti tistim slabim kristjanom, ki nobenega posta več ne poznajo in čez tiste še zaničljivo govorijo. To so lažnjivi preroki, katerih se morate varovati, kakor vas sam Kristus opominja. Ne poslušajte, kar posvetni ljudje čez poste kvasijo, in kateri vse zamečujejo, kar ne streže njih pregrešni poželjivosti. „Če kdo ta svet ljubi, pravi Jezus, v takem človeku božje ljubezni ni.“ I. Jan. 2, 15. Deržite se toliko več svoje dobre matere katoliške cerkve, ki nam le dobro želi, če nam poste priporoča; zakaj tisti nam k dušnemu in telesnemu zdravju tako močno pripomagajo. „Posti z molitvijo in milošnjo so boljši, kakor zaklade zlata si napravljati“, Tob. 8, 12. Tako se toraj radi in zvesto postimo, kakor nam sv. cerkev zapoveduje, na tako vižo nam bodo posti veliko dobička prinašali za dušo in telo, za čas in večnost. Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Kaj predprošnja svetnikov pomaga. Sestra nekega kloštra v Freiburgu na Švajcarskem Marija Klemencia Buman, je bila že polleta bolna. Nobeden zdravnik jej ni mogel pomagati. Zlo žalostna je bila njena višja mati in je rekla: Kjer ljudi ne morejo pomagati, bojo pa svetniki pomagali. Ona napravi skoz deset dni pobožnos k časti sv. Franca Zaleskega in Joane sv. Franciske Šantaliske. Ko so ti dni minuli, je bolna sestra zdrava ustala in je potem vse hišne dela opravljala. Vsi so se nad tem čudili in spovednik še verjeti niso hotli, ampak da se je kaka druga sestra v njeno oblačilo oblekla. Zdravnik dr. Lagger zaterdi tudi pismeno, da je čisto z božjo pomočjo ozdravljena bla 2. januarja 1837.

* Marija nas varuje in nam pomaga. Bellarmin pripoveduje: Veliko ladij je bilo pri mestu Kartageni stalo. Strašna burja se vzdigne. Ali vse ladje so bile rešene, samo ena se je pokončala. Vse razun te so imele podobo prečiste device Marije. Veliko ljudi se je tudi pokončalo, kateri podobe prečiste device Marije niso imeli. Kteri so pa na Jezusa in nja mati zaupali, tiste je ona njih celo življenje po vseh nevarnih potih varovala. To je pokazala tudi poslednja turška vojska.

* Ne ostajaj svetnikom dolžen! V Parizu je živel pred nekoliko leti moder zdravnik, kateri nam sledečo resnično prigodbo pripoveduje: V nekem predmestju je živel že nekatere leta sodar. Rojen je bil v nekem drugem kraju francoske dežele. Že doma se skoraj nič ni naučil prave katoliške vere, in v Parizu je še to pozabil, kar je vedel. Nekaj let mine in on se oženi in dobi prav pridno, brižljivo in pobožno ženo. Ona je rada žebrala in v cerkev hodila, kar je nja jezilo. On je rajši dobro jedel; ali vendar sta za vse pridno skerbela, tako da njima ničesar ni manjkalo. Bog jima podari otroka. Zlo sta se ga veselila. Nekega dne igra mlad fant na zverhnej stopnji, se prekucne in pade po vseh stopnjicah in doli obleži. Borna mati vsa prestrašena prileti in misli, da je otrok mertev. Franc, tako je bilo sodarju ime, leti hitro poln strahu kakega zdravnika iskat, in najde Dr. N. Zdravnik hitro leti k sodarju in ogleda otroka, in najde, da je otrok tako omamljen, da ne bo bolje z njim. Oče se joka in borna mati omedli! Ko se spet zave, pravi svojemu možu: „Franc, jaz grem k svetej Genovefi; ona je že veliko ljudem pomagala, morebiti reši njena predprošnja tudi našega otroka!“ „Ako hočeš, idi“, njej odgovori žalostni oče. Mati vzame hitro otroški čikelc in leti k cerkvi sv. Genovefe. — Še tisti večer je zdravnik prišel gledat, kajti mislil je, da ne bo več dolgo. Ali ko v hišo pride, najde otroka že skoraj čisto zdravega. Mati zdravniku pove, kaj da je storila. S srajcico se je kosti sv. Genovefe dotaknila in potem otroku oblekla. In hitro se je otrok ozdravil. Resnično, pravi zdravnik sodarju, zdaj morate pa dro kej sv. Genovefi darovati. Ali sodar v svojej neveri se je norčeval. Še enkrat otrok hudo zbolil

in noben zdravnik ga ni mogel ozdraviti. Samo mati spet pomoč pri sv. Genovefi išče in jo tudi drugič najde. Ali to spet nevernega sodarja ne gane, on ostane kakor prej nevernik. — Leto poznej ostane otrok sam doma v kuhinji. Tam najde vžigalce. Začne ž njimi igrati in zasmodi očetovo hišo. Zastonj je bil hod in prošnja pri Genovefi. Otrok je zgorel. Oče, od straha čez to nesrečo, se je zmešal in v norišče prišel. Žalostna mati pa vsak dan gre v cerkev sv. Štefana na gori in žebra za bolnega moža in se joka po otroku, kterega je nebeški Oče iz rok nevernega očeta k sebi poklical. —

* Ponížani doktor. Šiman Turiaj l. 1201 je bil v Parizu znan moder mož in učenik vseh učenost. Enkrat je začel katoliško vero in njene svete navade zaničevati in zasramovati in je djal, da mu je mogoče, resnico božje postave, katero nam je Kristus dal, skazati ali pa zavreči. Ali on je bil ponižan. Glejte, pamet ga tako zapusti, da a, b, c ni znal. Učeni Miklavž Dunelmensis priča, da je sam vidil, ko je Turiaj od svojega sina spet si dal čerke kazati.

* Kaznovani zaničevavec sv. vere. Bilo je v neki taberni več pijancev. Nek se vzdigne in začne sv. poslednjo večerjo Jezusa zaničevati. On vzame kruh in vino, govori besede, ktere je Jezus govoril, in deli svojim tovaršem. In ko je tudi on kruh pojedel, mu hudo pride, položi svojo glavo na mizo in izdihne svojo dušo. Strah in groza je vse nja tovarše obšla.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

f. Greh pa ni le naše duše pred božjimi očmi ogerdil, temuč je tudi njene moči, sosebno nje voljo močno spridil, da le po posvetnem, kar je poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja, bolj poželjuje hrepeni in dere, kot pa po duhovnem, nebeškem ali božjem, za kar je stvarjen in namenjen. — Kaj pa, da

tak spaček s pametjo obdarovane stvari ne more zdaj v življenju, in ne v večnosti nar svetejšemu Bogu dopasti, dokler ne bo ves prerojen, dokler ne stopi ves drug duh vanj, dokler ne postane njegovo meseno in posvetno življenje nekako duhovno, in tako božje. Kakor Jezus sam Nikodemu pripoveduje Jan. 3, 3.: „Resnično, resnično ti povem, ako kdo ne bo zopet prerojen, ne more božjega kraljestva viditi.“ . . . Kar je iz mesa rojeno, je meso, in kar je iz duha rojeno, je duh

Lejte in ravno posvečujoča gnada božja je tista gnada, ktera človeka tako čisto gerdobije greha umije, ktera njegovo dušo z žlahtno in prelepo obleko ogerne, da tudi človeka prerodi, in njemu nekako vse duhovno in telesno in tako rekoč božje življenje da. Le poslušajte, kako se godi. Vsi s posvečujočo gnado obdarovani so kakor le eno telo v Bogu, kot sv. Pavl pravi Rim. 12, 4.: „Zakaj, kakor imamo v enem telesu veliko udov, vsak ud pa nima ravno tistega opraviła; tako nas je tudi veliko eno telo v Kristusu, vsak posebej pa smo eden drugega udje.“ Tega sv. telesa glava je pa Kristus sam. In kadar kdo od nas posvečujočo gnado doseže, postane tudi ud na tem svetem telesu, in pride v tesno zvezo s Kristusom samim; zakaj kakor se iz glave moč — gibanje in življenje v vse nar manjše in nar večje, v nar bližnejše in nar daljnije ude telesa razlija, se tudi od Jezusa, kot iz glave svete cerkve, duhovno življenje, v vse verne s posvečujočo gnado obdarovane duše izliva: in kakor je v telesu le eno samo življenje, le ena sama duša, ktera glavo in vse ude, dokler so na telesu, oživlja, tako je tudi v cerkvi le eno samo življenje, le ena sama duša, ktera glavo in vse ude, dokler so na telesu, oživlja, tako je tudi v cerkvi le eno samo duhovno življenje, ali ravno tisti božji duh, ki tudi s posvečujočo gnado obdarovane kristjane do vsega oživlja, v glavi ali v Kristusu prebiva. „Od njegove polnosti pravi sv. Jan. 1, 16. smo mi vsi prejeli, tudi gnado za gnado.“ — In sv. Pavel pri več priložnostih to resnico spričuje. Do Galačanov 3, 27 piše: „Zakaj, kar nas je koli v Kristusu kerščenih, ste Kristusa oblekli.“ In zopet I. Kor. 6, „Kateri se pa Gospoda derži je duh (ž njim.)“ Zdaj tudi

zapopadem, kaj on hoče reči s temi besedami Gal. 2, 20. „Jaz pa živim, vendar ne več jaz, ampak Kristus živi v meni . . .“ Zdaj se tudi več ne čudim, da nad aposteljni, nad marterniki, nad devicami in še clo nad otroci, kateri so bili z gnado božjo napolnjeni, skorej ni bilo človeske slabosti začutiti. Kar je človeku po navadi njegove prirojene spačenosti zoperno, je bilo njim prijetno; kar je naturnemu človeku boleče, je bilo njim zaželeno; kar je Adamovemu otroku težko, je bilo njim lahko: in nasprot so se tega nar skerbniše bali in ogibali, česar zgolj posvetni ljudje brez gnade božje naj skerbniše iščejo, to je poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja. Zakaj s posvečenjočo gnado božjo so tudi Kristusovi postali, in tisti Duh božji, kateri je v glavi, v Kristusu prebival, se je vanje, v ude, razlil, bili so vsi prerojeni iz Adamovih otrok v otroke božje, kot piše sv. Pavel I. Kor. 15, 22. 45: „In kakor v Adamu vsi merjo, bojo tudi vsi v Kristusu oživljeni . . . Pervi človek Adam je postal živeča duša; poslednji Adam pak Duh, kateri oživlja.“ Tedaj gnada božja mesenega, posvetnega in spridenega človeka tako v duhovnega in božjega prerodi! O kako prežlahten in nezapopadljivo vreden je ta zaklad.

g. Nad djanjem grešnega človeka, kateri nima življenja gnade božje, ali kar je ravno to, kateri nima duhovnega življenja kot ud glave iz Jezusa Kristusa, ne more Bog imeti dopadanja. Jezus nam to resnico sam večkrat oznanuje. Kmalu reče Luk. 11, 23 „Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor z menoj ne pobera, raztresa.“ — Kmalu zopet reče Jan. 15. 5: „Jaz sem vinska terta: vi pa mladike, kateri v meni ostane, in jaz v njem, leta veliko sadu prinese: Zakaj brez mene ne zamorete nič storiti.“

Ravno to je bil nauk aposteljnov, in nauk Jezusove prve cerkve vse čase do današnjega dne, kar nam, da vse izreke cerkovnih učencikov in zborov zamolčim, ob kratkem in razločno ta verska resnica pove: „Da je ghada božja k zveličanju potrebna, in da brez gnade božje človek nič

zaslužnega za večno zveličanje storiti ne more.“ — Brez gnade božje tedaj še toliko častite dobre dela — in čudapolne djanja Bogu ne dopadejo, in nam k zveličanju ne pripomorejo, kot sv. Pavel lepo razloči I. Kor 13, 1: „Da bi jaz ravno jezike vseh ljudi in angelov govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil kakor bučeč bron, ali zvonec zvonček. — In ko bi jaz prerokovati znal, in vse skrivnosti vedel, in vse učenosti imel: in ko bi jaz vso vero imel, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi vse svoje premoženje ubogim v živež razdelil, in ko bi jaz svoje telo tje dal, da bi gorelo, ljubezni pa bi ne imel, bi mi nič ne pomagalo.“ — Sv. Pavel reče, da bi brez ljubezni toliko častiti darovi in še clo terplenje človeku nič ne pomagalo. In zakaj ne? Ker brez ljubezni človek nima gnade, kakor tudi brez gnade ne ljubezni. Ljubezen in posvečujoča gnada ste ali ravno tiste, ali pa saj toliko tesno združene, da se povsod obe, ali pa nikoli in nikjer ena brez druge ne najdete.

Kar Jezus od molitve govori, da nič ne velja, če ni v njegovem imenu opravljena, rekoč Jan. 16, 23. „Resnično, resnično vam povem: da kar bote koli Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal. — Do dosih mal vi niste kaj v mojem imenu prosili: Prosite, in bote prejeli, da bo vaše veselje spolnjeno:“ to velja za vse druge dobre dela, da moramo biti z Jezusom po posvečujoči gnadi združeni, da bojo naše dobre dela Bogu dopadljive. In če bi mi molitev le v svojem imenu opravljali, bi bila po besedah sv. Krizostoma naša molitev bolj pregrešna prederznost, kot pa Bogu dopadljiva; ravno tako bi bila pregrešna prederznost misliti, da bi naše dela zavolj nas Bogu dopadle; dopadejo mu le zavolj Jezusa, to je, če jih po gnadi božji ž njim združeni, z njegovim duhom navdani doprinašamo; ker tako naše dela zadobé obleko Jezusovih del. Če smo v gnadi božji, ima sleherno še tako majhno dobro delo, ki ga doprinesemo, neprecenljivo vrednost pred Bogom, in mi svojega plačila celo večnost zanj ne zgubimo Mat. 10, 42. „Kteri koli bo piti dal komu naj manjših le kozarec merzle vode v imenu enega učenca (ker je moj učenec, tedaj

zavolj mene) resnično vam povem, on ne bo zgubil svojega plačila.“ Zakaj vrednost in častitljivost del se ravna po vrednosti in častitljivosti njega, kateri jih doprinaša: če smo pa v stanu gnade božje, prebiva Jezus Kristus in sv. Duh v nas, prebiva pa v nas, da po nas dobre dela doprinaša, in torej so naše dela božje, ako ravno so tudi naše ali človeške.

h. Brez posvečujoče gnade božje ne zamore nihče božjega kraljestva posesti; ker nad njim, če še toliko stori ali terpi, ni nič božjega, temuč je vse le človeško, kar pa ni tolikega plačila vredno. To nam Jezus v tisti priliki Mat. 22. pove, kadar je kralj svojemu sinu ženitovanje napravil, in kader pošlje svoje hlapce na ceste, na ženitovanje poklicat kakoršne koli si bodi. Ko je bilo pa omizje napolnjeno, je šel kralj gledat povabljene pri omizju, in je vidil tam človeka, kateri ni bil oblečen v svatovskem oblačilu. — In on mu reče: „Prijatelj, kako si ti sem noter prišel, ker nimaš svatovskega oblačila? On pa je obmolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke, in noge in ga veržite v unanje tme, tam bo jok in škripanje z zobmi.“ Pod svatovsko obleko pa si nam je misliti dušna obleka posvečujoče gnade božje. Zakaj, kaj se pravi v nebesa priti drugega, kot v nekem presrečnem kraju se vekomaj v ljubezni z nar višjo dobroto, z nar bolj popolnoma bitjem združiti, in v tem združenju svojemu sercu nar višje veselje in srečo najti. Z Bogom se pa nihče ne zamore združiti, kdor zdaj z njegovim edinorojenim Sinom ni po posvečujoči gnadi združen, ker bi brez tega združenja ne bil od Boga posinovljen. Jezus pravi Jan. 3, 13.: „Nihče ne gre gori v nebo, kakor on, kateri je iz neba prišel, Sin človekov, ki je v nebesih.“ Pod sinom so pa zapadeni vsi, kateri so z njim, kot udje z glavo združeni, to je, kateri imajo posvečujočo gnado, kateri pa te nimajo, so od njega odrezani, kot suha mladika od terte. Če je pa človek po posvečujoči gnadi s Sinom božjim združen, je tudi od Boga posinovljen in s tem posinovljenjem zadobi pravico do nebes, kot Jezus pravi, Jan. 12, 26.: „Ako kdo meni streže, naj za menoj hodi, in kjer sem jaz, tamkej bo tudi moj služabnik. In ako bo kdo meni

stregel, tega bo moj Oče počastil.“ Sv. Pavel tudi prav umno izgovori in modro sklene Rim. 8, 16.: „Sam Duh našemu duhu pričevanje daje, da smo otroci božji. Ako smo pa otroci, smo tudi dediči, sodediči pa Kristusovi.“ In zopet Gal. 4, 6.: „Ker ste pa vi sinovi, je Bog Duha svojega Sina v vaše serca poslal, kateri vpije: Abba, Oče. Za tega voljo tedaj on zdaj ni več hlapec, ampak Sin. Ako je pa sin, je tudi dedič po Bogu.“

Tako nam tedaj posvečujoča gnada božja po toliko podeljenih zlahtnostih poslednjič še večno življenje pridobi. Nezmerena vrednost posvečujoče gnade božje se že iz vsega, kar je bilo do zdaj od nje recenega kaže; pa se vendar ne morem zderžati nje vrednosti še po misli sv. Tomaža izgovoriti, da mi nje zaklad nad seboj in nad svojim bližnjim toliko bolj cenimo, cislamo, varujemo, in si po zgubljenem neutrudoma in gorece prizadevamo. Sv. Tomaž pravi: „Posvečujoča gnada je nar zlahtniši med vsemi darmi, je nar dražša med vsemi prejetimi lastnostmi naše duše.“ Pač prav jo on terdi, kakorkoli jo premislimo:

1. Ali mi posvečujočo gnado pozemeljskim recem primerjamo, in kaj bomo sklenili? Če smo mi poprej izgovorjene besede od nje opravil v naši duši razumeli, bomo vsi prepričani spoznali, da vse, vse premalo posvečujočo gnado povzdignemo, če s Salomonom terdimo, da so zlato, srebro, zlahtni kamni in kar si koli bogatega in dragega posestva domišljevali zamoremo, v primeri do nje le kot blato ceniti, da vse, vse premalo izrečemo, če pravimo, da so vse kraljeve palice in krone, ali karkoli nar prederzniša lakomnost poželeti zamore, v primeri tega prežlahtnega zaklada neko slabo nič imenovati

Povzdignite svoje misli, kakor visoko se vam poljubi; raztegnite še toliko široko svoje želje po zemlji, in z vsemi mislimi in željami se ne bote vrednosti ali cene posvečujoče gnade dotaknili. Zakaj če vaše misli in želje še tako dalječ segajo, vendar na svetu drugega ne najdejo, kot kar svet premore, karkoli pa svet premore, je vse omejeno; in če tudi vse na en kup zložiš, kar je bilo, kar je in kar bo vrednega, zaslužnega, imenitnega, zlahtnega, visokega, boga-

tega in dobrega na tem svetu, vse vkup ni toliko vredno, da bi se le z gnado božjo v primero dalo. Zakaj to bi se reklo strohljivo in zanikerno reč primerjati zakladu neskončne vrednosti, kateri nam večno odvzet ne bo.

2. Večje vrednosti kot vse pozemeljske bogastva in časti ali imena, so pa darovi, kot je um, volja, spomin, neumerjočnost. Ti darovi storé našo dušo nekako Bogu podobno. Pa kaj človeku tudi ti darovi, kakor žlahtni so tudi, brez gnade božje pomagajo?

V žalostno prepričanje od tega so nam zaverženi angeli, kateri so se pri vsem svojem dobrem umu in spominu, pri svoji prosti volji in pri svoji neumerjočnosti, po zgubi gnade božje vendar tako globoko v zaničljivost in v sramoto vderli. Nasproti pa marsikterega bolj priprostega, neučenega, pri slabotnem umu, pa pri dobri volji gnada božja v nebeški dvor med verste angelov prestavi. „Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo.

3. Čudapolni so gotovo darovi, so gnade, kakoršne je Bog od začetka cerkve vernim večkrat dodelil, da se je vera Jezusa vterdila, da so neverniki pod Jezusovo bandero, v njegovo cerkev prihiteli. Nekteri so dosegli dar razne jezike govoriti; nekteri so prihodnje reči prerokovali, ali skrivne kote serca pregledovali, nekteri so clo storili, da se je sveti Duh vidno in očitno nad nje spustil, nad ktere so roké pokladali in molili. Te čudapolne opravila in darove jih doprinašati, imenujemo nezaslužene ali zastonj prejete gnade (kot smo že zgoraj slišali), in so bolj njim, zavolj katerih so dane, koristne, kot pa njim, katerim so dane. Ali kakor častiti so ti in taki darovi, kaj pomagajo človeku brez posvečujoče gnade božje. Človeka, ki ima take darove, ljudje čislajo, pred Bogom pa, če nima posvečujoče gnade, nič ne velja. Postavim Balaam in Kajfa sta prerokovala, in Juda, izdajavec je čudeže doprinašal, pa vendar te nezaslužene gnade jih v očeh božjih niso dopadljivih storile, ker posvečujoče gnade niso imeli. Toraj Jezus sam pravi Mat. 7, 22.: „Njih veliko mi poreče tisti dan: Gospod, Gospod, ali nismo mar v tvojem imenu prerokovali, in v tvojem imenu čudeže delali?“ — In tedaj jim bom spoznal: „Da jaz vas nikoli nisem poznal; poberite se preč od mene

vsi, kateri hudo delate.“ Torej je sv. Pavl po pravici Korinčane opominjal, da naj si po žlahtniših gnadah prizadevajo, ne pa po takih vnajnih, ktere so že nekterega v nečimurnost zapeljale: „Hitite pa po še boljših darovih.“ V besedi „še boljših darov, on misli notranje gnade, ktere nas posveté, in niso samo darovi sv. Duha, temuč tudi, ali njega samega v nas pripeljejo, ali so gotovo spričanje, da je pričujoč v nas; taki darovi so posvečujoča gnada in keršanska ljubezen.

4. Sv. Tomaž v premišljevanju neizrečene vrednosti posvečujoče gnade ginjen, nje hvalo še višje povzdiguje, in pravi: Ona je žlahtniša, kot spoznati in gledati božje obličje. In zakaj? On odgovori: Če so tudi take gnade: luč nebeške časti, gledanje božjega obličja, nadnatorne in vse božje, toraj neskončne žlahtnosti, so vendar le nasledek posvečujoče gnade, to je, posvečujoča gnada te gnade za seboj pripelje, ona jih tako rekoč obrodi. —

Bog, kateri ne gleda ne osebe, ne stanu, ne bogastva, ne obličja, ne starosti, temuč le gnado, zavolj posvečujoče gnade človeka v luč nebeške časti povzdigne, in se mu zavolj nje od obličja do obličja gledati in uživati dá. Zakaj ne kraj in ne kaj drugega človeku časti in veselja obroditi ne more, kot le posvečujoča božja gnada. Ali ne spoznamo tega iz zgodovine angelov in ljudi? Kako dolgo so bili namreč angeli v nebesih, kako dolgo prvi starši v raji v družbi z Bogom srečni in veseli? Dokler so posvečujočo gnado imeli; kadar so pa to gnado po grehu zgubili, jih tudi prijetnost kraja ni več osrečila, in božja pričujočnost jim le grozo in strah in sramoto obuduje.

5. Kako hočem še dalje neizrečeno vrednost posvečujoče gnade božje še bolj v živo izgovoriti? Jaz nje vrednosti ne zamorem bolj izreči, kakor če rečem, da jo Bog sam veliko, veliko ceni, in da nas ona sama v njegovih očeh prijetne in dopadljive stori. Lejte, On, ki je neskončen, neomejen, On, komur je nebo in zemlja le kaj majhnega, On sam posvečujočo gnado veliko, veliko in pri svojih s pametjo obdarovanih stvarih čez vse ceni in čišla. In ko bi mi ravno kakoršne dušne ali telesne popolnamosti imeli in vse mnoge dari, postavim, bi bli mogočni, lepe postave, modri, učeni, prebrisani in kar koli zamore v ljudeh spoštovanje, čast, začudenje do nas obu-

diti, ko bi pa tega prežhlattnega daru gnade ne imeli, bi popolnoma nič ne bili pred Bogom, katerega sodba je edino pravična in brez vse pomote; s svetim Pavlom bi morali reči: „Ko bi ljubezni (ktera, kot smo zgoraj slišali, je z gnado nerazvezljiva) ne imel, nisem nič.

Tudi tega nas prepriča žalostni pa strašni padec angela, zakaj kaj je njega toliko zaverženega, zaničljivega, med vsemi stvarmi nar nesrečnišega storilo, njega, ki je bil poprej nar imenitniša, nar popolniša, nar žlahniša stvar božja? Kaj drugega, kot zguba gnade. Ali ne vidite mar iz tega, da je le gnada božja, ki nas v božjih očeh vredne in velike stori, — brez nje pa pred Bogom nič nismo. Poglejte, in iz vsega zdaj premislite, koliko nam je gnado božjo čislati, koliko skerbno nam jo je varovati, in če smo tako neizrečeno nesrečni, da smo jo zgubili, koliko marljivo in goreče nam jo je za vsako sleherno ceno iskati, kot nas Jezus v priliki uči Mat.13, 44.: „Nebeško kraljestvo je enako v njivi skritemu zakladu, katerega je nek človek našel, in skril, in od veselja nad tem gre in proda vse, kar ima, in kupi tisto njivo.“ Veliko bi zamogel še k vašemu opominjevanju tukaj izgovoriti, pa dobre poslušavce že dozdej izloženi nauk od vrednosti in zlahnosti gnade božje sam opominja, ta zaklad čez vse čislati; katerega pa ta nauk ne spodbode, bi tudi še več besed le na nerodovitno zemljo padlo. Toraj prestopim v svoji razlagi k nauku od delavne gnade božje.

(Dalje sledi.)

Listnica.

* Celovec. Kar si „Slov. Prijátel“ v poslednjem listu sprožil zastran ljudskih misijonov, ki bi se lahko obhajali o prelepi svetkovini, ki se pri veliki fari k časti čudopolne podobe s ternjem kronane svete glave opravlja, je res vse hvale vredno, res vredno, da bi se na pristojnem mestu v misel vzelo in pretreslo. Nar lepšega sadja bi gotovo ne manjkalo, usmiljeni Oče nebeški bi tako sveto opravilo gotovo oblagodarił. Vse je toraj prav, kar si bil pisal, le nekaj se podstopim pristaviti. Po tvojih mislih bi se imel načert ali osnova

misijonskih pridig po celi škofiji razglasiti in duhovniki iz cele škofije povabiti, da naj jih napravijo, v Celovec pošljejo in potem se naj boljši pridigarji na misijon pokličejo. Tega po mojih mislih treba ni; v samem Celovcu je dosti pobožnih in gorečih duhovnikov in pridigarjev, ki bi sami to sveto delo radi sprejeli in tudi gotovo slavno dokončali. Potrebovalo bi se za celi misijon kakih 27—30 pridig; je duhovnikov po mestu, ki bi sami po 3—4 pridige prevzeli: tudi med minihi so izverstni pridigarji, ki bi serčno radi pomagali na slavo božjo in zveličanje vernih ovčic. Da bi se ta imenitna in sveta reč dobro premislila in o pravem času v roke vzela!

Omeniti še moram postne pridige, ki jih je v stolni cerkvi imel č. g. Dr. Jan. Vošnjak tukajšni, seminiski spiritual; govoril je o človeškem opravičenju, in govoril je izverstno, zatoraj je pa tudi bilo vselej poslušavcev, da se je vse terlo. Le samo pri poslednji pridigi na veliki petek ni jih bilo toliko; prej ko ne zavoljo tega, ker je pridiga ob devetih zjutraj, to pa vsakdo ve, da imajo ta dan ljudje veliko opraviti; veliki petek proti večeru je pa po cerkvah in po ulicah vse živo ljudi, ki božje grobe obiskujejo. Da bi se pridiga veliki petek na šesto ali sedmo uro zvečer predjala; gotovo bi se zbralo ljudi, da bi tudi v prostorni stolni cerkvi prostora zmanjkovalo. Pri tej reči ne veljajo nobeni izgovori: Gre za slavo božjo in zveličanje neumerjočih duš; vse prekusite, in kar je dobro, tega se deržite! — Da pa tudi v Celovcu vendarle na bolje gre, smo se prepričali poslednjo kerstnico. Deželni poglavar sam in skoraj vsi njegovi svetovavci in uradniki so bili prišli k ustajanju v stolni cerkvi. Goreče sveče v rokah so spremljevali Jezusa iz božjega groba vstalega in šli za njim pred sveti oltar, kjer sedaj v tabernakeljnu prebiva. Tega že dolge dolge leta v našem mestu nismo vidili, zatoraj pa tudi gre ta častivredna novica od hiše do hiše. Aleluja!

* Iz Belaka. F. L. Naj da ti najpred kaj veselega naznanim. Sto in devet let je, kar se je v Celovcu zavolj morivne kuge vpeljala pobožnost do svete božje glave, sedaj je postala čversto drevo božje časti, ki na vse kraje poganja mladike. Tudi letos je nastavila lepo mladiko. Od daljnih krajev pogosto zahajajo k ti pobožnosti v Celovec, in podoba svete božje glave se rada nahaja po kapelah in na poljnih križih, po cerkvah in ispah: po Koroškem je ta pobožnost prav domača. — Že zdavno so Belačani na tihem imeli pobožnost do svete božje glave v enem stranskih oltarjev, letos prenesejo podobo sv. božje glave v večji oltar in slovesno obhajajo devetdnevno pobožnost. Betvica verlih mož, gorečih za čast in slavo božjo, so si prizadevali, da bi jo za stanovitno vtemeljili. Lep in Bogu mil dar položijo na oltar pobožnosti; drugi skerbijo za svečavo in primerno ozaljšanje cerkve. Ljudi pa le vrejo v cerkev, in vresniči se to, kar so vtemeljitelji pričakovali.

Da še ni zamerl duh keršanske radodarnosti in ljubezni do lepote božje hiše, naj omenim še tole! Veličastni, čudolepi so obredi katoliške cerkve. čedna pristojna cerkvena oprava poveličuje svetih obredov čudo in lepoto.

Belaška cerkev slovi, je res umotvor zidarske umetnosti, blag spominek nekdanjega duha. Prostorni, čedni, krasni cerkvi se spodobi krasna oprava, tudi zanjo se je poskerbelo. Neka gospa izročila je 2000 goldinarjev, naj se omisli cerkvena oprava. Blagodarna roka najde več pristnih sestic, in z obilnimi doneski naročijo opravo veličastni cerkvi popolno pristojno.

Veliki plajš in mašni plajšič z dalmatikami je iz nar drajšega Milaneškega žameta, z zlatom bogato in umetno obšit. Hvala gre tukajšnjemu kupcu, ki se veliko trudi in lepo podpera čast. g. de-hanta. Ta skerb za olepšanje hiše božje je toliko več hvalevredna, ko premislimo, da mnogo še večjih sosesk včasí komej strehe popravi!

Ljubi prijatelj! naj ti sedaj še potozim, koliko krivice se godi tvojim rojakom po puhlih pisacih. Na skok prejahajo deželico, in že se prederznejo, soditi o njenih prebivavcih. Se jim v kateri gostivnici ali kerčmi ne postreže po volji, jih točarica (kelnarca) razžali, že ves narod ali deželo s svojim žolcom polijó.

Nedavno dobim dva zvezka zemljopisnih slik ali obrisov iz Avstrisjanske carevine. V drugem zvezku str. 61 berem sodbo o ko-roških Slovencih. „Slovenci so manj pridni v poljodelstvu, rokodelstvu in v fabrikah, zmerni pa tudi radi dobre volje; umniši in več izobra-ženi so Nemci, ki trdno deržijo svojo narodnost, Slovenci se deržijo tudi svojih običajev, da ima skoraj vsaka dolinica svojo posebno nošo in svoje šege. So večjidel terslate postave, ne pa visoke rasti, kot nemški planinčarji.“ Kdor vidi lepo raščene planinčarje pri vojaški naberí, se ne more dosti čuditi, da so čez noč tako vozlati postali, in da se ravno izmed njih nar težej pripravni novinci dobivajo. — „Slovenski jezik je po krajih različen, da se Slovenci iz raznih dolin težko razumijo.“ Kolikokrat se bo le sogrela ta neslana čorba!

Bil sem na kraju, kjer se snidejo Slovenci in Nemci iz vseh štirih vetrov; vidil sem pa, da so se pogovarjali Slovenci iz štirih strani sveta tako lahko, kot Nemci iz raznih dolin. Jezik zgornjega Štajarca tudi ni nar ličniši ali sladkejši in nar boljsemu nemškemu jesikoslovcu sperva marsikaj neznanih besed ponudi. „Med novimi slovenski pesniki so navedeni: Pohlín Wodník, (Vodník), Zarník (Jar-ník), Prešern, Kastelik (Kastelic), Jupan (Zupan).“

V zemljopisnem delu „Avstrijske carevine“ se o tvojih roja-kih takole sodi str. 113. „Zelo različen je značaj Slovincov in Nem-cov.“ Slovenci so pobožni, zmerni in domoljubni . . . pa tudi ne-snažni, praznovorni, leni in negostomili proti Nemcom.“ Čudno! od nekda so Slovenci sloveli zavoljo gostoljubnosti, naenkrat se jim očituje negostoljubnost!

V Celovcu je vidil pisavec na velikem tergu statuo (kip) cesarja Leopolda. Veste kej v Celovcu za njo? V Podkloštru je našel fužine, morebiti v kakem berlogu! V Medvodje je postavil nadškofovo poslopje! Kannberg namesti Karnburg in še dosti drugih pogreškov, ki grejo po belem svetu za golo resnico. Čuda, da se nas Nemci ne šavajo zavoljo nesnažnosti, in da pri vsi očitani lenobi vendar le radi slovenske posle imajo. Maj, ali ni tudi to obrekovanje in krivo sojenje greh?

* Iz Kanalske doline. J. M. Obljubil sem ti pisati kaj od cerkvenega petja; pišem tukaj nekaj, pa — Bog mi je priča — ne da bi se pohvalil, le samo da sem mož beseda, in da ljubi slovenski brati slišijo, kako da sem si napravil prav prijetno petje v cerkvi.

Šest let je minulo, kar sem prišel v Ovčjovas v Kanalski dolini. Mislim sem, kako bojo kaj peli prvo nedeljo v cerkvi. Lepo petje v cerkvi serce globoko gani in povzdiguje. V vsaki dolini imajo druge pesmi in druge viže. Nedelja pride, in neka žalost se me prime, ko slabo petje zaslišim. Peli so 4 moški, dva sta že bila stara, le en sam jo bil med njimi, kateri je mogel popred prvi glas peti; ko tistega ni blo, so vsi molčali, tedaj ni bilo petja v nedeljo. Žalostno je, ko pri sveti maši v nedeljah in praznikih ne pojó; zdi se mi, kakor bi ne bila sv. nedelja, ampak delaven dan. Mislim sem, kako bi bilo temu v okom priti. Pevci so svoje glave in lehko se njim zameriš, če jim hočeš kakega drugega pridružiti, ali, če druge učiš, jim ni po volji. Slišal sem že marskterega pevca govoriti: „Že 30 — 40 let pojem v cerkvi, zdaj pa nič ni prav, vse hočejo drugače imeti,“ — pa tega ne pomisli, da ne more tako več prepevati, da nima več gerla in da sape zmanjkuje. Kaj pa je storiti, da v nedeljah in praznikih petje ne bo čisto vtihi (nimamo orgel,) sem sam sebe prašal? Šolarje bom peti začel učiti in od njih bom nektare odbral, kateri bojo naj boljše gerlo imeli; kader bojo že znali peti in se ne bojo več sramovali, bom stare pevce poklical, da bodo vsкуп poskusili. To storim. Pevci pridejo, prijazno jih nagovorim: Prav žalostno je, ko marsikterokrat v nedeljah petja ne slišim pri božji službi, vem da je eden ali drugi iz med vas zaderžan bil, da ni mogel priti, (dva sta dervarja, eden pa voglar, grejo po 5 — 8 ur delec na delo, voglarji morajo tudi v nedeljah velikobarti pri svojem delu ostati;) jaz bi pa rad imel, da bi vsako nedeljo in praznik pri božji službi peli; zato sem tudi druge peti začel učiti, bomo pa skusili; jaz bi rad imel, da bi z vami peli k božji časti. Skusili so, in prav dobro je šlo; prihodno nedeljo so tako lepo zapeli, da je bilo pravo veselje slišati jih. Pohvalil sem jih in tudi drugi so jih hvalili. Zdaj so tisti šolarji po 18 — 19 let stari, ni svete nedelje več, da bi se ne pelo v cerkvi. Bolj znane pesmi po celi cerkvi prepevajo, kar me posebno veseli, tudi

male fante in deklice slišim pred oltarjem peti. O praznikih D. Marije se popoldne litanija poje, in petje se po celi cerkvi razlega. Da se pa petje po celi cerkvi vpelja, se napravijo šolarjem knjižice, kamor vse pesmi zapisujejo, ki se jih učijo; ako bojo pesem znali, jo bojo tudi radi v cerkvi spevali, ne bojo molčali, ako ravno odrastejo.

V torek bomo god sv. Cirila in Metoda obhajali. Gospod Milar in Fresl bota mi pomagala spovedovati. Rad bi več slišal od tega društva, pisal bom Gospod Alešu v Pečnico, tamo je tudi dobra zemlja in Gospod Aleš je iskern za to društvo; pod Kloštrom je že tudi več družtenikov; jaz jih imam 118. — Koliko jih je le kej na Štajerskem, rad bi bil 9. marca v kapeli sv. Jožefa pri Celju. — Veliko imam s šolo opraviti, imam 56 šolarjev in sem prav truden, ko iz šole pridem; pojemo včas, da vse cinglja, da memogredoči obstojé in poslušajo. Po letu bomo tudi shod za učitelje imeli. Pokazali nam bojo, kako se šolarji iz glave rajtati učijo in potem tudi kako z drugimi ravnajo med tem, ko male učijo. Se prav veselim na te dan, se bom tudi kaj naučil.

* Iz Reke. O. A. V. G. Zakaj sv. mati erkva zapoveda kipove (sv. podobice), kteri skrivnosti sv. vere predstavljajo, slikati in jih poštovati? Sverha, z ktere so že v prvih 6 stoletjih kristjani kipove svetnikov slikali, je bila tale: da bi se v njih vžgala in vnela prava želja posnemati čednosti svetnikov, in jih stalnost v pravej veri. In da bi tistim, ktere so naslikane podobice predstavljale, dostojno čast skazali, so podobe lepo nakinčili s cvetjem, z zlatom, srebrom, in drugimi dragocejnimi rečmi. Večkrat so pred kipove, sveče prižgali, in pred njimi klečali in molili i. t. d. Od tega nič, le to tukaj rečem, da tisti, ki sedaj podobice svetnikov slikajo, semtertje malo sverhi odgovarjajo. Drugi nicejski sabor pravi, da naj se slikajo kipovi, ki skrivnosti sv. vere, muke mučencov in čednosti svetnikov predstavljajo, naj se slikajo tako, do bodo učenim v posnemanje njih čednosti, tim pa, ki brati ne znajo, v posnemo čednost in v nauk. In res ko kdo učen bere ktero skrivnost Jezusovega terpljenja, ali življenje in djanje Device Marije, svetih mučencov, spovednikov, in sv. devic, mu se ljubezen do njih vneme, še bolj pa bode se vnela ta ljubezen, ako jih lepo naslikane vidi. Strašne martre, ktere je naš preljubljeni Zveličar za nas preterpel, in ktere so sveti mučenci podnesli za sveto katoljško vero, ako se na živo naslika, človeka stori stermeti, in ako jih dobro prevdari, ga zna tudi v sereu zazebsiti. Ravno taka se godi nevednežu, kteri brati ne zna, če je količkaj v duhovnem življenju izrejen. Ker sem pa ravno začel od podobic svetnikov govoriti, bi tudi ne škodilo malo v pratiko pogledati. Kakšen pa je bil namen tistih, ki so Gospodove, Marijine, in drugih svetnikov in svetnic praznike v podobah slikati začeli? Mislim, da ne drugi, kakor da bi nevednežem, ki brati ne znajo, postregli. Koljko in koljko

ljudi je, kateri pratiko imajo, pa vonder, kar černo na belem napisano znamenjuje, ne poznajo. Oni Gospodove praznike in ostalih svetnikov svetkovine le po znamenjih, s katerimi se majhne podobice v pratiki malajo, znajo razločiti. Mali otroci verlo radi pratiko gledajo, svetnike po versti pregledujejo, in če kterega ne poznajo, hitro očeta ali mater poprašajo, kaj n. p. znamenjuje majhno detece v jaslicah ali pa v Marijinem krilu? Kaj pomeni ta ali druga podoba praznikov Marijinih? kaj una podoba tega ali unega svetnika? i. t. d. Oče ali mati berzo odgovorita otroku: podoba z detetom v jaslicah ali v Marijinem krilu pomeni rojstvo Jezusovo v štalici Betlehemskeje, podoba Matere božje, kjer angelj pred njo stoji ona pa kleči, 25. marca znamenjuje včlovečenje Jezusovo; podoba dveh mož, enega ki derži v roci ključ, drugega pa, ki ima v roci meč, pomeni dva kneza apostolska Petra in Pavla. Ključ so znamenje naj višje duhovne oblasti, katero je sam Jezus Petru izročil, meč pa pomeni orodje, s katerim je sv. aposteljnu Pavlu v Rimu pod Neronom cesarjem glava bila odsekana i. t. d. Tako oče in mati to otroku razlagata, kakor sta onadva boljše ali manje v teh rečeh podučena, in otrok se skoz to v sv. veri in kerščankej bogoljubnosti že od mladih nog krepi. — Ne znam pa, kaj bota oče ali mati nedolžnemu otročiču odgovorila, ako zagledata v pratiki podobico Matere božje neomadežvanega spočetja? (8. dec.) Bodeta morebiti rekla, da je to podoba neomadežvanega spočetja? Če pa dalje otrok popraša, kaj pomeni podoba goloba nad njo? Ne drugači kakor naravno bodeta mu odgovorila: podoba goloba znamenjuje Duha svetega, od kterega je Devica Marija Jezusa spočela, in po tem neomadežvana ostala. To je res, zakaj je član vere, kterega v apostoljškem verovanju vsaki dan žebramo. Ali je pa res ta praznik v ta spominj postavljen? Ali ni druga skrivnost sv. vere, katero katoljščani 8. decembra v Devici Mariji praznično častijo? Bi torej narodnejše bilo, da bi se podoba neomadežvanega spočetja Device Marije v pratiki ne slikala več, kakor do sedej, ampak s simboliškimi znamenji, kakor se vidi naslikana na svetinjah, ki so jih sv. oče papež izdali, in na drugih podobicah Matere božje neomadežvanega spočetja, da bode ta v pratiki skrivna nje podoba članu svete vere odgovarjala. Hvala slav. Vrednistvu „slov. prijatla,“ ki nam je to leto simboliška znamenja svetnikov začelo razlagati! Naj bi tudi oni, ki podobice (pildeke) ali pratiko za prosto ljudstvo slikajo, ali slikati dajo, skrivnostim sv. vere, ali pa svetnikom prava simbolišna znamenja razločno priložili, in naj bi slikaje podobice oni predpisi in one zapovedi se spoštovale in spolnovale ktere je že davnej sv. mati cerkva zadelj slikanja kipov zapovedala. Tudi duhovne oblastnije naj bi semtertje pazljivo oko na to imele, da bi se ne kakbodi našemane podobice med keršansko ljudstvo če ravno prosto na deželi ne trosile in prodajale, ktere človeka več na smeh, kakor na pobožnost nagibajo; to bi znalo uzrokovati, da bodo če ravno prosto ali na živo nasli-

kane podobice in pratike, v katerih se praznikov skrivnosti in godovi svetnikov namalani predstavljajo, učenim in nevednežem po volji sv. matere cerkve zamogle postreči. —

Prošnja vredništva. Podajamo simboliko pa ne vseh, temuč le tistih svetnikov in svetnic božjih, ki se večjidel po slovenski pratiki nahajajo. Pa želeli je, da bi dobili, kolikor je moč, popolnoma simboliko, znamenja vseh posebno po Slovenskem znanih svetnikov in svetnic. Zatoraj vabimo in prosimo vse slovenske pisatelje in domorodce, da naj gledajo po naših cerkvah, in sprašujejo, kdo je ta ali uni svetnik, in zakaj se mu to ali uno znamenje daje. Kar zveste, napišite in pošljite, da se prihodnje leto natisne in naša simbolika dopolni. Lepo prosimo: Više oči vidi više.

* Iz Gradca 3. aprila. J. P. Dragi „Prijatelji“ Ker si prijazno sprejel verstice, ki sem Ti jih preteklega mesca poslal, in tudi željo izgovoril: večkrat od tukaj kej slišati in zvedeti, se podvizam, Ti sopet nekoliko verstic pisati. Napred Ti hočem danes povedati, da se za izobraževanje tukajsne duhovne mladeži vsestransko in verlo skerbi. — Muogo mnogo lepih, imenitnih, sv. pomena polnih starin, ki so večidel simboli naukov naše sv. vere, se še hrani po naših cerkvah; mnogo pa se je takih reči pri popravljanju cerkev že ce ne vkončalo pa vsaj oškodovalo in pri stavbi novih cerkev opuščalo. Duhovnik, ki je tudi gospodar cerkve, take starine nar ložej zgube in pogube varje; pa treba je, da jih pozna. Zato je tedaj dobro, ako duhovnik v tej reči „ve kej več, kakor repe peč.“ To potrebo spoznavši so naš preuzvišeni knežskožke že v preteklem šolskem letu na svoje stroške poskerbeli, da se je duhovni mladeži zraven bogoslovskih predmetov tudi razlagala keršanska umetnost srednjega veka. Letos vendar so svitli knez dognali, da je visoko ministerstvo razlaganje keršanske umetnosti srednjega veka za javen predmet na bogoslovski fakulti priznalo in poterdilo. Predavanje so prečastiti škof izročili tukajšnemu profesorju novega zakona, čast. g. dr. Vagl-nu, ki pa je tudi, poseben prijatelj te znanstvene stranke, povoljno prevzel to gotovo ne lahko delo. Zdaj v drugem polletju bo govoril o škulpturi, o slikariji in o tolmačenju nabožnih podob keršanskega srednjega veka. Kako pa imenovani gospod profesor to stvar ume, bodeš previdil, ako Ti povem, da ga zraven bogoslovcev tudi mnogo duhovnikov iz mesta in predmest, in še posvetni gospodje poslušat dohajajo. Med posvetnimi vidim vsikdar učenega Hasert-a, nekdanjega luterskega pastora, zdaj kej iskrenega katoličana. Gotovo ti je poznano že po svoji knigi: „War ich vom Satan verblendet i. t. d.“, v kateri kej temeljito, pa tudi zanimivo dokazuje, da naša sv. katoliška vera je edino prava, luterska pa kriva. Pred kratkim se je tudi njegova žena vernila v katoliško cerkev, in po takem je zdaj cela njegova družina v naročji sv. kat. cerkve. Od une dobe, ko se je

tudi njegova žena pokatoličila, se verlemu možu lahko iz obraza bere gola zadovoljnost in nekakšno rajsko veselje. Pa si tudi lahko misliš, kako ga, dobrega moža in skrbnega očeta, mora veseliti, ko tudi une vidi na pravi poti v nebeško kraljestvo, kateri so mu posebno dragi in ljubi. — Une dni so naš prevzvišeni škof razposlali pismo, v katerem zapovedajo, da se ima društvo sv. Bonifacija tudi v sekovski in ljubenski škofiji osnovati in vpeljati. Mnogo katoličanov živi v Nemčiji, v Avstriji in na Švajcarskem sem ter tje med Protestanti raztrošenih, ki nimajo ne cerkve ne duhovnikov; v nekterih krajih po deset in tudi več let že katoliškega duhovna tudi vidili niso. Tem vernim pa večidel revnim sobratom v Gospodu na pomoč priteči, da dobijo počasi svoje cerkve, šole in duhovnike, je namen društva sv. Bonifacija. Pač lep in blagi namen, ki ga bo Oče nebeški gotovo obilno oblagodaryl. — H koncu še nekaj na kratko, da te predolgo ne mudim. Gradec je sopet za eno cerkev bogatejši. Ako ideš iz mesta po Anini cesti že blizo železnice, se imaš obrniti na desno v osko ulico, kateri „Laborner Gasse“ pravijo, in kmalo se Ti lepa cerkvica, večidel po rimljanski stavbi sestavljena, z dvema zvonikoma nasproti smehlja, sozidati so jo dale miloserčne sestre, ki imajo ravno tukaj tudi svoj „Central-Kloster“. Od znotraj še ni celo dogotovljena. Berž ko bo celo gotova in tudi posvečena, ti obečam kej več od nje pisati. Z Bogom!

* Na R. 10 m. tr. — V novem letu so začeli Slovenci res veselo na literarnem polji delati. Vidi se gibanje mnogih rok. In vender se še kateri najde, ki nam morde to zaviduje, in po nekem Dunajskem in clo še veljavnem časniku trobi, da je tam slabo, češ, ker nemško ni. Vsaj naj bi se enmalo ozerl in kmali bo vidil, koliko si Slovenci za izobraženje svojega rodú prizadevajo. Po tistega mnenju pač noben pošten Avstrijanec zagotovljene enakopravnosti razlagal ne bo. — Svitli cesar hoče pravo srečo svojih narodov, tudi sv. Oče Papež skerbe za vse kraje in rodove: naj vsi v svojih jezikih hvalo pojó Stvarniku! — le takemu zavidnežu se menda to prav ne zdi. Tode brez zamere. Drugič kaj več.

B.

* Klana blizo Reke. F. R. Gradiški. Z temi kratkimi besedicami priobčim ti ljubi slov. Prijatelj! z naših slovenskih liburniškikh krajev eno, ako ne ravno veselo novico. — Dne 13. sušca je tega sveta ničemurnost z večnostjo premenil čast: g. Klemen Marotti fajmošter v Klani. Kak ljub je bil ta gospod svojim rojakom, kak drag svojim sobratom, znancom in farmanom, smo se dovolj prepričali pri njegovej pogrebni. Kak berž so se začeli sabirati od vseh bližnjih krajev duhovni, da bi rajnemu zadnjo čast in ljubezen skazali, je vpilo ljudstvo, ki je okoli faroža jokalo: „Uže gredo, uže gredo, ki nam bodo odnesli našega dobrega Gospoda.“ 15. sušca smo rajnega truplo črnež zemljici izrocili. Cerkveno službo so opravljali visoko čast: g. Pušavic dehant Jelšanski, ker je klanjska fara v okrožju jel-

šanske dehantije. Omenjeni g. dehant so pri tej priložnosti tudi kratko, ali sicer ganljivo besedo v slovenskem narečju rekli, s katero so serca vseh poslušavcov tak močno taknili, da se ni znašel človek v cerkvi, kateremu bi ne bile debele solze po licu ronile, ja tak jok se je na ves glas jel po cerkvi, da uže h koncu dehantovih besed nismo mogli razumeti. In res, imeli so vzrok jokati! Celih 30 let je rajni klanjsko faro zvesto opravljal. Bil je duhoven prav po volji božji, in v smislu sv. matere cerkve. Bil je dober oče revnih, in neutrudljiv pastir svojih ovčic. Poveksana in olepšana cerkev, novi zvonovi, in v novejših časih povzdignjena farna šola rajnemu Marottu svojega početka hvalo pojo. Naj počiva v miru!

* Iz Kopra 8. aprila. B. Včeraj so Koparčane nenadoma obiskali milostljivi Terzaško-Koparški škof, prečastiti gospod Jernej Legat, in so prinesli zanje in za njih priletnega (70. l.) fajmoštra in prošta, gospoda Elia Nazaria Stradi-ta veselo novico. Ko so namreč milostljivi škof pretečenega predpusta v Rimu bili, so zaprosili za tukajšnjega prošta od sv. očeta škofovo kapo (mitro) in glej, te dni je z Rima prišlo dovoljenje, in milostljivi gospod škof so prišli sami s to novico Koperčane razveselit. Samo neke ure so se tukej mudili, in potlej so spet odrinili v Terst. Šliši še, da bojo tudi sami milostljivi škof prišli, temu gospod proštu pervikrat škofovo kapo na glavo postaviti, in to se bo zgodilo na praznik vnebohoda z veliko slovesnostjo, za katero se že zdej priprave delajo. Novo izvoljeni Polsko-Porečki škof prečastiti gospod Juri Dobrilla so še zmirami v Terstu, in četrta nedelja po veliki noči je odločena za njih posvečenje v Gorici, kamor se bojo tud naš milostivi škof tisto nedeljo podali. Svoj čas hočem vam tudi nekaj poslati iz življenja novo imenovanega prečast. škofa. (Se enkrat lepo lepo prosimo. Vredn.)

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Tatzner Franz je dobil faro št. Štefan pri Dürnsteinu; Oman Franz pa kuracijo Zedlitzdorf.

Č. gg. kaplani so bili prestavljeni: Pušl Anton pride za provisorja v Rangersdorf, Rakeš Ludw. pa v Zammelsberg; Oppelt Karl pride za kaplana k št. Jurju na dolgem jezeru; Sofnegger Gustav pride v Radle, Hanšic Jakob v Sirnico, Sumper Janez v št. Paternion. — Umerli so č. gg. Katolnik Franc, kaplan na Gradiščah, Nikola Mayr, jubilar in pensioniran fajmošter, Baumgartner Janez, fajmošter v Knezavi. R. I. P.!

* Goriška nadškofija: 15. svečana je g. Tomaž Žabnikar, eksposit v Lipi na Krasu komenske fare, v Gospodu zaspal. R. I. P.! Gospod Andrej Marušič je izvoljen gimnazialni katehet.

* Laboška škofija: Anton Zohar, je izvoljen fajmošter v Šent-Ilju pri Turjaku; Marka Vučajnik, fajmošter v Obirji; Anton Ferme, kurat v Šent-Lorencu v Vuherjih; Juri Grum, kurat v Šent-Janžu na Ojsterici; O. Niecefor Hočevar, frančiškanskega reda, namestnik v Belih vodah. — Umerli so: Franc Horvat, fajm. v počitku; Jožef Pintar, kurat v Straničah; Jožef Pagon, fajmošter v počitku; Rafael Vegund, kurat v Belih vodah, R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Osivniško faro je dobil Jakšič Anton, farni duh. pomočnik; c. k. deželna vladija je podelila: Dragatuš gosp. Jan. Suler-ju, duh. pom. v Sent-Kancijanu; Spodnji Suhor g. Jan. Škoficu, duh. pom. v Toplicah; Železnike g. Ant. Jeglič-u, lokalistu pri sv. Urhu; Vojsko g. Ant. Mejač-u, duh. pom. v spodnji Idrii. — Umerl je v Kamniku č. O. Hudovernik, nekdanji gimnazialni prof., iz reda sv. Frančiška; v Novem mestu O. Karl Železnik, izvoljen gimn. prof.; v Selcah g. Anton Ljubič, ondtni fajmošter, R. I. P.!

Na znanje.

Jugoslavenska bibliografija. Društvo za povestnico jugoslavensko v Zagrebu bode na svetlo dalo popolno bibliografijo jugoslavensko, ktera bo obsegala vse bukve, kar jih je bilo tiskanih od najstarejših časov do najnovejših v ilirskem, serbskem, bulgarskem in slovenskem jeziku. Imenik ilirskih in serbskih knjig je že dogotovil g. prof. Vinko Pacelj, le bulgarski in slovenski knjigopis se še pogreša. — Kako imenitno in važno je tako delo za literaturo jugoslavenko sploh in za našo slovensko posebej, je vsakemu znano. Naša dolžnost je toraj, sl. društvu hvaležno na pomoč priteči. „Najbolje bi bilo — nam piše gosp. Kukuljevič — kad se se koj Slovenac latio toga posla, te bi sostavio i nam za tiskak poslao slovensku bibliografiju.“ Skusil bo podpisani ustreči željam slavnega društva. Ker je pa pri redkosti naših starejših knjig poedinemn človeku nemogoče, da bi mu bile znane vse dela, se obračam do vseh slov. pisateljev in rodoljubov, da mi blagovoljno naznačujejo (vsaj še tekočega polletja natanjčne (od čerke do čerke zapisane) naslove vseh njim znanih bukev (ime knjige in pisatelja, leto in mesto, kdaj in kje se je tiskala, ime tiskarjevo in založnikovo, posamezne natise, obliko knige in število listov ali strani, pri redkejših knjigah tudi kratek zadržaj). Le z združeno močjo se bo dalo srečno dognati delo. — Prejelo je vredništvo za razpisane darila nekoliko povesti, toda večidel prekratkih. Zato se bodo darila na koncu tekočega leta podelile tistim najboljim pripovednim ali potopisnim sestavkom, ki letos v Glasniku v natis pridejo, če bi ravno nekoliko krajši bili. — Društvo sv. Mohora želi koledo za 1859 olepsati s prav lepo podobo „Božje poti na Blejskem jezeru z njeno okolico“ in prosi, da bi mu kak domač pisatelj popisal ta kraj z romarskim shodom. Želi tudi zvedeti ime kakega malarja, da bi mu naslikal celo okolico, ali saj kako prav dobro podobo, po kateri bi mogel jeklorez za koledo napraviti. — Novi naročniki morejo še vse liste Glasnika dobiti.

A. Janežič.